

אתגרתא

בשבע 1192 | ו' באייר תשפ"ו, 23.04.26

כלת פרס ישראל תשפ"ו, שנטל
בלזברג, מספרת איך עוזרים
לנפגעי הטרור לחזור לחיים

צורית פניגשטיין

כיצד משפיעה המלחמה
על מצב הדייטים?

הרב ליאור אנגלמן

צילום: שלומי יוסף

מבקיע אל הניצחון

גם בהפסקת האש, קפטן הפועל חדרה מנשה זלקה מתמרן בין המגרש לשירות מילואים קרבי בלבנון. מי שבחר להתגייס לצה"ל גם על חשבון הקריירה הספורטיבית, יוצא נגד רוח החולשה בתקשורת: "הלוחמים הם גיבורים ואנחנו מנצחים" // **הדס צורי**

הרב ליאור אנגלמן
liorangelman@gmail.com

אי זוגי

דייטים מוצלחים שנגמרים בהיעלמות של הבחור, טלטלות בבתייהם של זוגות ותיקים יותר, וחתונות שמתקיימות גם בימי ספירת העומר – טביעות האצבע של המלחמה לא פוסחות גם על התחום הזוגי

דייט באפלה

אין לי נתונים רשמיים, ואולי זו רק תחושת לב שקיבלה חיזוק עם דברים שפרסמה הרבנית נעמה פרנקל, ראש מדרשה לבנות. היא כתבה שבאופן חריג הבוגרות שלה מספרות על דייטים מוצלחים שמסתיימים בפתע פתאום בהיעלמות של הבחור. בלי הסבר, בלי סיבה נראית לעין, ככה פתאום. מן הסתם היו דברים כאלה מאז ומעולם, אבל כשמצטברים מקרים רבים דווקא בשנתיים האחרונות, וכשכל הדייטים הללו קשורים כך או אחרת ללוחמים בסדיר ובמילואים, הסימנים מצביעים על המלחמה. אחרי שפרסמה, כתבו לה מטפלות שזה בדיוק מה שהן פוגשות בקליניקה. זה לא מה שהיה פעם והרבה דייטים מסתיימים באופן תמוה, מה שבאופן טבעי משאיר שני צדדים פגועים – הבחורה ששואלת את עצמה אם היא יכולה לגייס כוחות נפש להסתכן שוב בדייט שאולי ייגמר במפח נפש, והבחור שלא בטוח מבין את עצמו וכמעט תמיד נשאר עם זה לבד ולא ממחר לשתף.

למה אני כותב את זה כאן? כי אני חושב שברגע שיודעים להניח את האצבע ולהבין שיש כאן רעידות משנה מרעש המלחמה, זה עוזר מאוד. זה עוזר לבחורה שנעלמו לה להבין ששום דבר בה לא גרם לו ללכת ואין שום סיבה לחשוב שכך יהיה גם בפעם הבאה, וזה מאפשר לבחור להבין את עצמו, ואולי לאזור אומץ לטפל בתוצאות הלא מדוברות מספיק של הלחימה.

זה לא רק הם, הזוג שיוצא. זו המעטפת המשפחתית שצריכה להבין שדייטים בצל מלחמה נראים אחרת, שצריך יותר אורך רוח במסע הזה, שגם בימים רגילים דורש סבלנות.

אני חושב שהמלחמה גורמת לשתי תנועות הפוכות בנפשם של הלוחמים. יש כאלה ששבים ממנה עם תשוקה עצומה לבנות בית ולהביא חיים לעולם, מרגישים חזק יותר את הצורך באהבה ומשפחה, וגם מוטיבציית היתר הזאת צריכה לפעמים עידון. ויש כאלה שחוזרים עם תנועה הפוכה, שמשוהו בתוכם כבר מלא מהאירועים שחווי ולא ממחר להיפתח לאישה. לפעמים יש להם תחושה שאת מה שעבר עליהם בשנתיים וחצי של מלחמה לא יכולה להבין אף אישה, בטח לא אישה צעירה. איזו תחושה מוזרה שאולי תבין אותם רק בת זוג עם ניסיון חיים של מאתיים שנה.

ישיבת הנפש

בהרבה ישיבות מתמודדים עם חזרה של התלמידים מהלחימה, אלא שפעמים רבות מדובר באיזה מפגש עיבוד בתחילת הזמן, או שיחה שמאפשרת להתרגל בחזרה למעבר – וזהו, חוזרים לשגרה. זה הגיוני, הרבנים אינם פסיכולוגים ולא תמיד בקיאים בעולם הנפש, ובישיבות שאינן ישיבות הסדר גם לא מדובר בשיעורים שלמים של מגויסים וקשה להרגיש כל אחד. אבל סיפור הדייטים מעיד שזה לא בהכרח מספיק, שאולי בתקופה כזאת אין ברירה וצריך ליווי אמיתי ומתמשך לתלמידים בישיבה, ולפעמים אנשי מקצוע הם האנשים הנכונים. זה לא נשמע ישיבתי, זה לא עובד עם איזו ציפייה שהתורה והזמן יעשו את שלהם, אבל המציאות מלמדת שהתורה והזמן זה לא מספיק, שהנפש זקוקה לפעמים למפרא.

כנגדו – להילחם

אלה לא רק הדייטים, כל זוגיות מאותגרת בימים האלה, גם זוגיות של סתם אזרחים שאין להם אף קרוב משפחה במילואים. כל כך עמוס בנפש וקשה לתפקד, וכשעמוס קשה לאהוב וקשה

איור: שאול גרד

יש כאלה שחוזרים מהמלחמה עם תחושה שמשוהו בתוכם כבר מלא מהאירועים שחווי ולא ממחר להיפתח לאישה. תחושה שאת מה שעבר עליהם בשנתיים וחצי של מלחמה לא יכולה להבין אף אישה, בטח לא אישה צעירה. שאולי תבין אותם רק בת זוג עם ניסיון חיים של מאתיים שנה

לקבל אהבה. על אחת כמה וכמה זוגיות עם מי שנקרא שוב ושוב למילואים, לפעמים בלי התרעה מוקדמת. וגם כאן אני חושב שצריך להניח את זה על השולחן ולומר לעצמנו שזוג שהכול אצלו נורמלי כשהכול קצת לא נורמלי אולי זה לא נורמלי. ובמילים אחרות, הכי נורמלי להיות עכשיו קצת לא נורמלי. זה בסדר גמור וצריך לקחת את הזמן ולא להיבהל מזה, ואם צריך גם לטפל.

פתאום הבנתי את רש"י המצונזר קצת אחרת. על הפסוק "עזר כנגדו" אומר רש"י המפורסם: "זכה – עזר, לא זכה – כנגדו", כך כולם מצטטים, אבל הוא אומר עוד מילה אחת: "להילחם". "לא זכה – כנגדו, להילחם". וברוח הימים האלה צריכים לקרוא את רש"י כך שכשיש תחושה שהיא נגדו והוא נגדה, זה לא אומר כלום על האהבה, זה רק מפני שיצא להילחם.

חתול בשק

כל ראשיתה של זוגיות היא חתול בשק. שני חתולים בשק שבטוחים שהם לגמרי מכירים את כל מה שנמצא בשק של השני. אחר כך מתחילות ההפתעות, והן הולכות לכל הכיוונים, הפתעות משמחות וכאלה שפחות. אבל זו לא רק העובדה שאנחנו לא באמת מכירים בהתחלה, זה גם מפני שישנה אי־ודאות מוחלטת לאן ייקחו החיים את כל אחד מבני הזוג. יודעים מעט מאוד זה על זה בהתחלה ולא יודעים בכלל מה יקרה בהמשך.

יש כאלה שמבוהלים מזה, שאילו רק היו יכולים היו מחתימים פה פה ופה שלא תשתנה לעולם. בעיניי זה דווקא הקסם, זה מה שהופך את המסע רב השנים של הזוגיות בימים של תוחלת חיים מתארכת למסע מתחדש ומפתיע. הרי אם היינו מכירים מההתחלה ואם לא היינו משתנים זה היה משעמם להחריד. חופה היא כריתת ברית עם מה שתהיה מחר, עם מה שתהיי מחר, עם הלא נודע. המלחמה מכניסה את הלא נודע לסחרור גדול יותר, אבל באותה מידה מספקת הזדמנות להתחדשות גדולה.

מתחת לרדאר

זה כמעט נעלם מתחת לרדאר, אבל הרבנים הראשיים לישראל פסקו שעל אף המנהג שלא להתחתן בספירת העומר, ניתן לערוך חופות עד ראש חודש אייר לכל אלה שמסיבות ביטחוניות לא יכלו להינשא קודם לכן.

שמחתי כל כך לראות את הפסק הזה, מכמה וכמה סיבות. קודם כול בשביל כל הזוגות ששילמו בדחיית חתונה את מחיר המלחמה, או שצריכים להקדים אותה בשל שירות צבאי צפוי יותר או פחות. שמחתי גם מפני שיש משהו חזק מאוד בלהתיר בניית בתים בשעת מלחמה שבה מנסים להחריב את ביתנו ולגדוע חיים. זה לא שיקול הלכתי כמוכן אבל כיוון שהותר להינשא, העיתוי הזה הוא תוספת שמחה.

אבל שמחתי באופן מיוחד מעצם העובדה שמבית הרבנות הראשית יוצא פסק הלכה משמעותי לציבור. אני כמעט לא זוכר פסקי הלכה מהשנים האחרונות, וכדי לוודא שאני לא טועה בדקתי בהחלטות הרבנות הראשית שמתפרסמות באופן רשמי באתר הממשלתי. יש שם מעט מאוד החלטות, כמעט שאין פסקים. בעיקר מפרסמים שם את שמות המוסמים החדשים לדיינות ולרבנות, מינויים לוועדות בחירה וכיוצא בזה. והנה בשורה, פסיקה כל כך משמעותית לציבור כולו. זו הדרך להחזיר את עטרת הרבנות הראשית ליושנה, לפסוק בהלכות ציבור, להניח עמוד אש רענן לפני המתנה. כן ירבו. ●

לכל מה שתרצו להיות

מדעי הרוח

B.A. בלימודי ארץ ישראל

ביה"ס למדעי הבריאות

B.Sc. במדעי התזונה
➔ תוכנית ארבע שנתית כולל הכשרה ומוכרת כקדם רפואה
B.A. בבריאות הציבור
B.S.N. באֶחָיוֹת (סיעוד)
B.S.N. תוכנית להסבת אקדמאים באֶחָיוֹת (סיעוד)

הפקולטה

לעבודה סוציאלית

B.S.W. בעבודה סוציאלית
B.S.W. תוכנית להסבת אקדמאים

מדעים מדויקים

B.Sc. במדעי המחשב

הפקולטה

לקרימינולוגיה

B.A. בקרימינולוגיה

תוכניות הלימוד לתואר ראשון

מדעי החברה

B.A. בפסיכולוגיה
B.A. בפוליטיקה וממשל
B.A. בלימודים רב-תחומיים
במדעי החברה במסלולים:**
• מינהל עסקים
• משאבי אנוש
• חינוך

הפקולטה לכלכלה

B.A. בכלכלה וחשבונאות
➔ לקראת רישיון "רואה חשבון"
B.A. בכלכלה וניהול
B.A. בכלכלה ושוק ההון
B.A. בכלכלה ולוגיסטיקה

יום פתוח

כ"א באייר

8.5.26

החל משעה 9:00

50% הנחה
בדמי הרישום

שנה ראשונה
חינם*

תוכניות הלימוד לתואר שני

M.A. עם תזה בפסיכולוגיה רפואית
M.S.W. בעבודה סוציאלית
M.S.W. בעבודה סוציאלית רפואית***
M.S.W. עם תזה בעבודה סוציאלית רפואית***

M.A. בכלכלה יישומית
M.A. בקרימינולוגיה
M.Sc. במדעי המחשב
M.A. עם תזה בקרימינולוגיה קלינית
M.S.N. באֶחָיוֹת (סיעוד)***
במגמת איכות ובטיחות הטיפול

*9925

www.aac.ac.il

לפרטים נוספים
סרקו את הקוד

שכר לימוד אוניברסיטאי
*לחיילים משוחררים ומסיימי
שירות לאומי-אזרחי על פי חוק
** המסלולים לא יציגו בתעודת הגמר
אלא בנספח גיליון ציונים
*** קבלת התואר מותנית באישור
המועצה להשכלה גבוהה

קמפוס חרדי
08-6210080

מעונות

מכינות קדם
אקדמיות

מרכז
חוסן

מרכז לפיתוח
קריירה

מלגות

יאיר יעקבי
jacobiy@gmail.com

ניצחון הגן על איראן

ש"לא צריך לנקות כמו משוגעים בחדרים שבוודאות אין בהם חמץ". אז ניגשתי בזריזות ליצירה הבאה. כאן למולי כבר לא עסקנו בפורים. זה היה דף פרשת שבוע. סוף סוף, אפשר לחזור להווה. כך חשבתי לפחות. הדף היה כמובן של פרשת תרומה, הפרשה האחרונה שקראנו לפני המלחמה. אז הילד התעקש שנדבר על כלי המשכן. הייתה התלבטות מסוימת מצידי, אבל החלטתי שזה כנראה יהיה יותר פשוט מלהתחיל להסביר לילד על נבכי טהרת הזב של פרשיות תוריע מצורע. יצא לי טוב. סיימנו לדבר על קרשי המשכן, האדנים והבריחים, וניגשנו באופטימיות ליצירה הבאה. אבל לדאבון ליבי ולב שאר הנוכחים, היצירות בתיקיה לא היו מסודרות כרונולוגית וכך מצאנו את עצמנו שוב בפורים, הפעם בדף עם מיטב שירי החג. אז התחלנו לשיר, מה כבר אפשר לעשות. "ליהודים הייתה אורה", "ליצן קטן שלי", "חג פורים, חג פורים". עברנו על כל הלהיטים, הילד היה מאושר. הדף הבא שהוצאתי מהתיקיה היה הרבה יותר אישי, פתק קטן בכתב ידה של הגננת ובו כתוב: "להורים של גלעד החמוד, נא לבדוק לו את הראש, שמת לי לב שהוא קצת מתגרד. נ"ב: פורים שמח, נא לא לשכוח לשלוח את הממתקים המיותרים לתרומה". נו מה נגיד, גם אם היו לילד כינים הן כנראה כבר הלכו לעולמן בנסיבות טבעיות מוקפות במשפחת הענפה. "לאיזה חג שייכת מכת כינים, גלעד?" ניסיתי להתחמק מהדיון בהיגיינת הראש שלו ועל הדרך לנסות לקדם אותו במעגל השנה. הילד, תודה לא-ל, היה מודע לקיומו של חג הפסח וכך הצלחנו קצת להתקדם הלאה. היצירות הבאות עסקו סוף סוף בענייני דיומא. דגלי ישראל לכבוד יום העצמאות, לוח גירוד של ספירת העומר ואפילו דף שעוסק בפרשה הרלוונטית. למען האמת, התחלתי קצת לקנא בתיקיה הזאת. איך היא דילגה לה בחן ובחוסר מאמץ מפורים ישר לעצמאות, כאילו לא עברנו חודש של התרעות, אזעקות, ממ"דים ומקלטים. היא לא אכפת לה כלום, לתיקית היצירות של הגן. היא לא עייפה, לא צריכה להיזכר איך מתפקדים בשגרה ולא צריכה לגייס מוטיבציה כדי להתניע מחדש את הקריירה. בקושי מהכינים בגן היא מתרגשת. אז אם אני נעלם לכם בפעם הבאה שקמים עלינו לכלותנו, לא להיבהל. יש מצב שאני תופס מחסה בגן לימונית, במגירה של גלעד. פיקוד העורף אומנם לא מגדיר אותה רשמית כמרחב מוגן, אבל מתברר שהיא עושה עבודה לא רעה בכלל. ●

אחרי חודש של עוד מלחמה עם איראן חזרנו לסוג של שגרה. אבל אי אפשר באמת להחליק בחזרה לתוך חיינו הקודמים כאילו כלום לא קרה, נכון? ואני לא מדבר על התשישות הנפשית, הקושי לגייס מוטיבציה ושאר ההשלכות הנפשיות שיש לתקופה מתוחה כזאת. אני מדבר על החיים עצמם. הנה למשל בערב שבת האחרון ישבנו לשולחן שבת עם הילדים. אכלנו, שרנו, שוחחנו. באמת ארוחה נעימה. אבל אז הגיע בן החמש עם תיקית היצירות שלו מהגן וביקש, כפי שאנחנו נוהגים תמיד, שנעבור יחד על היצירות והדפים שקיבל בגן. עד כאן הכול טוב. הוצאתי בשמחה ובהתלהבות את היצירה הראשונה מהתיקיה: ציור מושקע וצבעוני של ליצן. בראש היצירה כיתוב באותיות לבנה: "משנכנס אדר מרבין בשמחה". "איזה יופי גלעד!" שיבחתי את הילד, למרות שלא הבנתי מאיפה הגיע הליצן הזה עכשיו בפתחו של חודש אייר. הוא הסתכל עליי בחזרה מבולבל, כאילו הוא בעצמו כבר שכח שהוא צייר פעם ליצן. עיון ביצירה הבאה אישש את החשש שלי: הגננות היקרות שלחו תיקייה עמוסה ביצירות טרום-מלחמה, כך שמה שקיבלנו היה למעשה קפסולת זמן מרגשת של חיינו לפני מבצע שאגת הארי. המשכתי לשלוף יצירות. מה אני אגיד לכם, אנחנו אומנם בין זיכרון לעצמאות אבל בתיקית היצירות של הילד עדיין היינו חזק בחייב אינשי לבסומי. הדף הבא ששלפתי היה סיפור המגילה. קיוויתי שהילד לא ישים לב, אבל הוא הבחין בדף עמוס הטקסט והתעקש שאספר לו את הסיפור. וכך מצאנו את עצמנו בשולחן שבת, עמוק באמצע ספירת העומר, מדברים על גבורת מרדכי ואסתר ועל מעלליהן של המן ושאר דמויות המגילה הלא רלוונטיות בזמן הזה של השנה. הילד היה מרותק, מה שאני לא יכול להגיד על אחיו הגדולים שלא הבינו מה נסגר. אחרי שתלינו את המן על העץ באיחור של חודש וחצי המשכנו לשלוף אוצרות מהתיקיה. בדף הבא הגננת כתבה מכתב להורים ובו היא מספרת כמה היא מתרגשת לקראת חגיגת פורים בגן ושהיא מבקשת שכל ילד יביא איתו ממתקים שהוא לא רוצה ממשלוחי המנות כדי שיהיה אפשר לתרום אותם לנזקקים. הילד רץ בהתלהבות לחדר שלו כדי לחפש את הממתקים שנשארו לו מפורים. לא היה לי לב להזכיר לו שאם הוא רוצה למצוא אותם הוא צריך ללכת לחטט באפר בתוך חבית שריפת חמץ שליד הגינה. להפתעתי הוא חזר אחרי כמה דקות לסלון עם שקית אפרופו שככל הנראה עבר עליה הפסח. ניסיתי להימנע מליצור קשר עין עם האיש, שרק לפני כמה שבועות אמרתי לה בביטחון

הילד הסתכל עליי בחזרה מבולבל, כאילו הוא בעצמו כבר שכח שהוא צייר פעם ליצן. עיון ביצירה הבאה אישש את החשש שלי: הגננות היקרות שלחו תיקייה עמוסה ביצירות טרום-מלחמה, כך שמה שקיבלנו היה למעשה קפסולת זמן מרגשת של חיינו לפני מבצע שאגת הארי

Yair Jacoby
@YairJacobi

אברך אחד הולך לשלמה
ארצי בספירת העומר שואל
אותו מה נשמע, עונה לו
שלמה ארצי אתמול היה טוב

הבן שלי שאל אותי למה
משמשת המברשת של
האסלה. אמרתי לו שזה
בשביל לגרד בגב. עכשיו
נשאר רק לשבת בנחת
ולחכות להתפתחויות.
אעדכן

אקפלה הייתה יכולה להיות
סגנון מוזיקלי נסבל אם רק היו
קצת יותר כלי נגינה ברקע

הסתפרתי והתגלחתי בשישי
האחרון כי אני סומך על
ההיתר של אשכנזים להסתפר
ולהתגלח בראש חודש שיוצא
בשישי אבל בעיקר כי שכחתי
לגמרי שאסור

דווקא עכשיו, תואר ראשון בחינוך.

מסלול רום למצטיינים

תוכנית הכשרה למנהיגות חינוכית
לבעלי נתונים מתאימים
(מלגת לימודים מלאה)

תואר שני

מקרא | חינוך
אנגלית | ייעוץ חינוכי

תואר ראשון ותעודת הוראה

מתמטיקה | מקרא | תושב"ע | היסטוריה
אנגלית | הגיל הרך | חינוך בלתי פורמלי
חינוך מיוחד | חינוך יסודי

כי דור העתיד צריך איחות עם ציונות!

ההרשמה לתשפ"ז בעיצומה *8781

מעונות
סטודנטים

מערך
מלגות

פעוטון
במכללה

תוכנית ייחודית
לבנות שירות לאומי

קרבה
לרכבת

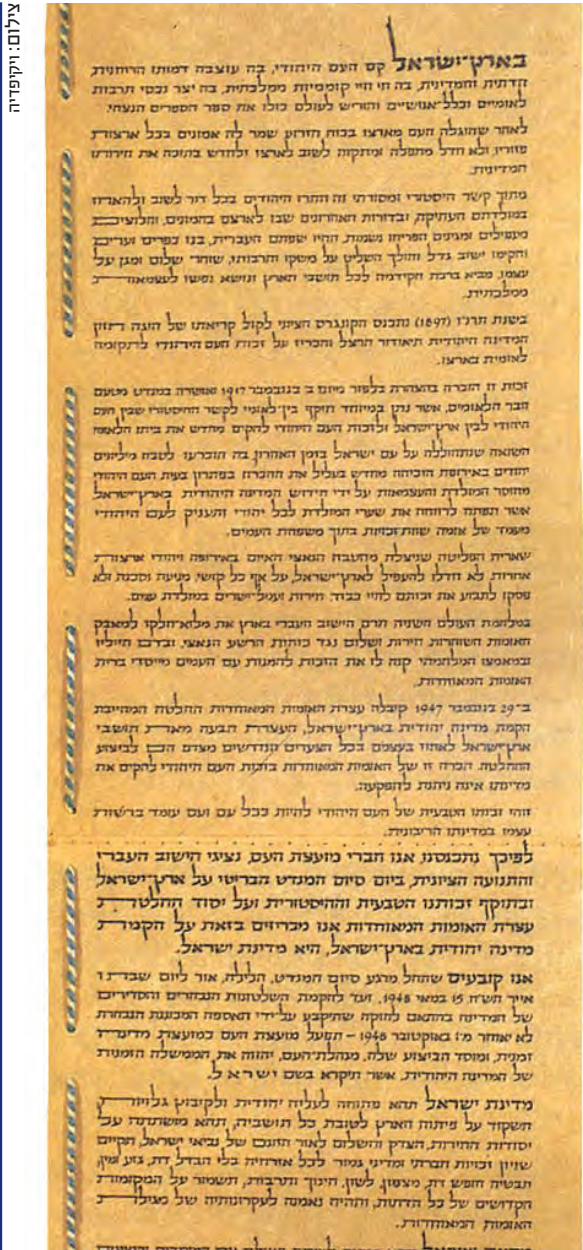
מדרשה

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

מגילת היסוד

עצמאות היא לא רק חג, היא מקור הסמכות של בית המשפט העליון להנחיל את ערך השוויון ולקבוע מי שווים יותר ומי לא שווים שום דבר. ברוח מגילת העצמאות כמובן

לא קראתי מה כתוב שם, סיפרו לי. מגילת העצמאות

"אם אנחנו קבענו שהדמוקרטיה היא נשמת אפו של בית המשפט... זאת אומרת בית המשפט הוא נשמת אפה של הדמוקרטיה, אז כך כתוב ואין לערעה, להרהר או לברבר על כך. ואם החלטנו שהשוויון הוא קודש קודשים, סימן שלזה התכוונו מחברי המגילה גם אם הם לא העלו את זה על דעתם"

גסויות שאני ממש מתבייש לחזור עליהן".
"גועל נפש".

"אז אדוני הנסיך, מה אתה אומר?"
"שמדובר בטקסט חיוור, חסר השראה ובעל עלילה מופרכת".
"התכוונתי, מה נעשה עכשיו?"
"בקשר למה?"

"בקשר לזה שהערכים שבשמם השתלטנו על המדינה לא כתובים במגילת העצמאות".
"כמו מה למשל?"

"למשל שוויון. המילה הזאת כתובה במגילה פעם אחת במשפט אגבי קצר, והפכנו אותה לקודש קודשים".
"אבל כתוב שוויון?"

"כן".
"העיקר שכתוב, המינון לא קובע".
"לא כתוב דמוקרטיה".
"כן כתוב".

"אני קראתי כמה פעמים, ו...".
"ידידי הצעיר, אם אנחנו קבענו שהדמוקרטיה היא נשמת אפו של בית המשפט... זאת אומרת בית המשפט הוא נשמת אפה של הדמוקרטיה, אז כך כתוב ואין לערער, להרהר או לברבר על כך. ואם החלטנו שהשוויון הוא קודש קודשים, סימן שלזה התכוונו מחברי המגילה גם אם הם לא העלו את זה על דעתם".

"אז אנחנו בעד שוויון מוחלט בין כל אזרחי המדינה?"
"השתגעתי? נראה לך שהאנשים שאני מגרש מהאולם שלי שווים משהו?"

"אז... איך...".
"כי אנחנו מדינת אי".
"אי?"

"אי הסכמה, אי הבנה, אי שוויון. או שמא אתה מפקפק בסמכותו של בית המשפט לקבוע מהו שוויון, מהי דמוקרטיה, מה נמצא בסמכותו ומה בלי שום ספק נמצא בסמכותו?"

"לא, חס וחלילה...".
"הרי לא יעלה על הדעת שבית המשפט יפעל ללא סמכות, קא משמע לן שאין דבר שלא נמצא בסמכותו של בית המשפט, למעט דברים שבית המשפט החליט שהם לא בסמכותו ועל כן גם הם תחת סמכותו הבלעדית".

"וזה כתוב במגילת העצמאות?"
"אם אני קובע שזה כתוב - זה כתוב. אם בית המשפט העליון קובע שהיועמ"שית בניגוד עניינים ואחרי שבועיים קובע שהיא לא, אז היא לא בניגוד עניינים גם אם היא כן. אם אני פוסק שלמשלה יש סמכות למנות נציב שירות מדינה אבל לממשלה הזאת ספציפית לא כי אני לא אוהב אותה, אז אין לה סמכות. ואם אני רוצה לאשר לחברים שלי להפגין נגד המדינה בשבת בניגוד להוראות פיקוד העורף, ההרכב האקראי שאני אקבע יאשר להם את זה בלב תפוח ובנפש נפיצה".

"אפילו בשבת?"
"לא, בשבת אנחנו לא עובדים".
"אז איך הוצאתם פסק דין בשבת?"
"הכול כשר. השופט יחיאל כשר, השופט כבוב ערבי, ואם אני קובע שזו לא שבת, אז זה יום חול".

"כי אתה כל יכול!"
"כוכן מאוד. עכשיו איפה אזולאי בן גביר, השוטר הזה? אני אראה לו מה זה להכין רשימות של מסיתים".

"מה, נערי גבעות?"
"לא, בשבילם יש מעצרים מנהליים".
"ובזה אנחנו לא מתערבים?"
"ברור שלא, אנחנו פה כדי להגן על זכויות אדם. זה כתוב במגילת העצמאות".

נסיך בית המשפט העליון ישב בלשכתו ודמיין כיצד הוא זורק מהאולם משפחות שכולות כדי להראות להן מי היחיד ששולט פה, כשלפתע נפתחה הדלת והמתמחה שלו התפרץ פנימה, חיוור פנים וזיעה נוטפת ממצחו.

"מה קרה?" שאל הנסיך, "חלמת בלילה על דוד פטר?"
"יותר גרוע", התנשף המתמחה.

"יצאת לטיול בפארק ונאלצת להתחכך עם נתינים שעירים שעושים מנגל?" נבעת הנסיך, "זו באמת טראומה".

"עוד יותר נורא", התייפח המתמחה, "קראתי את מגילת העצמאות".
"למה?" שאל הנסיך לאחר שהתאושש מתדהמתו, "משעמם לך בחיים?"

"ישבתי אתמול בבית וחיפשתי סרטים על הנכבה", הסביר המתמחה, "אבל בכל הערוצים שידרו רק את הסרטים הנחותים האלה של יום העצמאות. אתה יודע, כמו החלפון הזה שהולך למילואים".

"שרודף אחרי הרומני שהוא לסיני הכבושה עם בולדוזר?" נענע הנסיך בראשו, "קומדיה וולגרית, פטריוטית, זוועה. לא ראיתי, אבל סיפרו לי".

"נכון. וגם הסרט הזה עם העולה החדש, סלאח, שמתעמת עם הקיבוצניקים".

"אני מכיר, עם החוצפה לצעוק שהם לא רוצים שיכון, רוצים מעברה. לא ראיתי, סיפרו לי".

"וזה עם השוטר הלא יוצלה, שמדבר עם מפגינים חרדים במקום להבריץ להם..."

"כן כן, המטרה ממש הידרדרה בגלל הפאשיסט ההוא, ב"ג".

"בן גוריון?"
"בן גביר".

"זה סרט מלפני שבן גביר נולד. ובסוף מפטרים אותו".

"את בן גביר?"
"את השוטר".

"גם את בן גביר נפטור. תתקשר לתנועה לאיכות המה־שמה ותגיד להם להגיש עתירה דחופה, אנחנו כבר נדאג לקדם את ה... איך קוראים לשוטר?"

"אזולאי. אבל זה רק סרט..."
"אכן, בן גביר חי בסרט. אבל אזולאי זו בעיה. אני יכול כמובן לכנס הרכב אקראי שאני אקבע, עם דפנה ברק־ארו וסולברג בעמדת מיוט..."
"מיעוט".

"לא, סולברג במצב MUTE. רק שיש בעיה עם השוטר. אילו היו קוראים לו, נגיד, לפקוביץ', והוא היה מסרב לפנות חסימה של, למשל, אנשי ישראל היפה ששורפים את איילון בגלל ההפיכה המשטרית, ההרכב האקראי שלנו היה מורה למדינה לקדם אותו לאלתר לדרגת רב־ניצב ולהעניק לו את פרס ישראל. אבל אזולאי, שמדבר עם המפגינים על תנ"ך ואשתו מכינה בורקס... לא שראיתי, כן? סיפרו לי. אגב, איך זה קשור למגילת העצמאות?"

"אז זהו, בגלל שהטלוויזיה הייתה מלאה ברפש לאומי־עממי, לא היה לי מה לעשות וחיפשתי משהו לקרוא".

"אין לך בבית מניפסטים של שלום עכשיו או משהו אנטי־ישראלי אחר? דווקא את מגילת העצמאות פתחת?"

"פשוט זכרתי שבית המשפט הנכבד קבע שהמגילה היא עיקרון יסוד חוקתי מחייב, אז חשבתי - אולי נציץ פעם לראות מה כתוב שם".

"באמת מה כתוב?"

"אז זהו, כתוב ש... רגע, מה, לא קראת את מגילת העצמאות?"

"לא, אבל סיפרו לי. נו, אז מה יש שם?"

"דברים נוראים ואיומים", התחלחל המתמחה, "קודם כול, המילה 'הדות' כתובה שם איזה עשרים פעם, ו'דמוקרטיה' אפילו לא פעם אחת".

"טוב", אמר הנסיך, "מה עוד?"

"קוממויות, ארץ ישראל, מולדת, חזונם של נביאי ישראל... כל מיני

חדש!

בשבע - כל השבוע

נבחרת הכותבים של העיתון
עכשיו גם בדיגיטל!

יוני רוטנברג

רחלי מושקוביץ

הרב ליאור אנגלמן

דביר שרייבר

ד"ר חנה קטן

חפשו בגוגל: בשבע אונליין

אתר האקטואליה החדש **בשבע אונליין**
מעדכן בכל יום עם חומרים חדשים על כל מה שחשוב ומעניין

אירועים | סיפורים | ניתוחים | פרשנויות | דעות | ראיונות | פודקסטים מצולמים

בשבע אונליין | BE7.CO.IL

הנהפנו לעוכלה להתקפה

הוא עורר סערה בעולם הערבי לאחר שתועד יורה מטול רימון אל בית בדרום לבנון, אבל קפטן הכדורגל מנשה זלקה, לא מתרגש ומצהיר שהוא מעדיף את חיי הלוחמים על פני שמירה על האויב ♦ כמי שנלחם בלבנון מאז פרוץ המלחמה לפני שנתיים וחצי, הוא מספר על התגובות המעורבות שהוא מקבל במגרשי הכדורגל, אך מבהיר: "אני הכי גאה בעולם לייצג את לוחמי צה"ל על המגרש"

הדס צורי // צילום: שלומי יוסף

טראמפ, כחלק משילוב הזרועות בין ישראל לארצות הברית בעם כלביא ובשאגת הארי, והעמידה הבלתי מתפשרת של ארצות הברית מאחורינו ולא רק בדיבורים. אז ברור שמדינת ישראל תכבד את הבקשה של הנשיא טראמפ. אני מסופק כמה הפסקת האש הזאת תחזיק, אבל אנחנו חייבים את זה לאמריקאים. דבר חשוב זה הסייגים שהכנסנו להפסקת אש הזאת, שאנחנו בשטח ושולטים ומול כל ניסיון כזה או אחר אנחנו רשאים להשמיד את האיום".

אתה מרוצה מאיך שהמלחמה הזאת התנהלה?

"אני חושב שהמלחמה ניהלה בצורה די טובה. בדיעבד כולם חכמים ויודעים לומר מה היה צריך לעשות אחרת, אבל בסוף ידנו על העליונה וזה משהו שחשוב לומר גם בתקשורת. אני לא אוהב את הבכי והנהי של אנשים שאומרים שאנחנו מדשדשים או שחלילה נהרגים חיילים סתם. זה לא נכון וזה פוגע בחיילי המילואים. אנחנו עושים שם עבודה קשה לילות וימים, בגשמים, בבוץ וברוחות, הולכים ומטהרים בית בית, קומה קומה, פיר פיר, ובסוף אומרים שאנחנו עובדים לחינם, שאנחנו מדשדשים ושהקרבה שלנו לא שווה כלום".

זה מחליש אתכם, הלוחמים, כשאתם שומעים דברים כאלה

מנשה זלקה יכול היה להרשות לעצמו להתגורר בשכונה יוקרתית בהרבה משכונת יוספטל בחדרה, אבל הוא לא מוכן לשמוע על אפשרות אחרת. שחקן הכדורגל המוערך גר עם אשתו ושהי ילדיהם הקטנים, דביר ציון ואליה, בשכונה שבה גדל בחדרה, מסיבה אחת: בבנין ממול גרה אימו, דינה, ועל הקרבה אליה הוא לא מוותר. הנאמנות לבית ולשורשים מלווה אותו בצמתים בחייו לא רק בהקשר המשפחתי, אלא גם בדרכו המקצועית ככדורגלן. הקריירה מעולם לא הייתה אצלו ערך עליון, וכשנדרש להכריע בינה ובין מחויבותו למדינת ישראל - הבחירה הייתה ברורה לו מאליה.

בשונה משחקני כדורגל רבים, בחר זלקה להתגייס לצה"ל ואף לשרת בשירות מילואים קרבי, על אף המחיר שההחלטה הזאת גובה מחייו המקצועיים. כבר שנתיים וחצי שהוא נכנס ויוצא מלבנון, וניכר שהמוטיבציה הגבוהה שלו להילחם לא נשחקה על אף סבבי הגיוס החוזרים ונשנים. גם לאחר הפסקת האש הוא עדיין מוצב בלבנון, ויש לו מה לומר עליה.

"ברור לכולם שהפסקת האש הזאת היא בהובלה של הנשיא

"אני מספר לצעירים כמוני על
הדרך שעשיתי מאז הילדות
בשכונה, ומעודד אותם לא לוותר
על החלומות שלהם". מנשה זלקה

"הקהל הכי פטריסטי ובעל גאוה לאומית. כשהם הריעו לי – הם הריעו ללוחמי צה"ל". אוהדי בית"ר ירושלים מריעים לזלקה

קיבלתי את ההזדמנות להוכיח את עצמי לקחתי אותה בשתי ידיים, התאמצתי מאוד והשקעתי, עד שהפכתי להיות שחקן משמעותי בקבוצה". במהלך הקריירה המתחדשת שלו בכדורגל המשיך זלקה להתייצב למילואים, אבל כששיחק בליגת העל וגם אז לא ויתר על יציאה למילואים,

בסיום השירות, ואומר כי זה האות הכי חשוב שקיבל מעולם, אף על פי שיש לו מדף מלא בגביעים ואותות הוקרה.

מה השירות הצבאי תרם לך כאדם?
"הצבא בונה אותך", הוא אומר. "אתה נכנס ילד בן 18 ומשתחרר אדם בוגר מבחינה מנטלית.

"אנחנו מנצחים! ניצחנו במהלך המלחמה ועוד ננצח בהמשך. זה הנרטיב שאני רוצה שיעבור אל הקוראים וזה מה שצריך לשדר ולומר, זה מה שהמשפחות שלנו צריכות לראות כשהן מדליקות את הטלוויזיה. החיילים שלנו גיבורים, ואם אנחנו רוצים שהצעירים יתגייסו הם צריכים לשמוע שהחיילים הם גיבורים ואלופים"

התפתח סביבו רעש תקשורתי. "פתאום כל המדינה הכירה אותי כי הייתי הכדורגלן מליגת העל שהוא גם לוחם מילואים פעיל וזה הדהים את כולם". בעקבות המהומה התקשורתית סביבו וההערכה הרבה שזוכה לה מכל שכבות העם, זלקה נבחר להשיא משואה בהר הרצל בטקס יום העצמאות בשנת 2019. "זה היה הדבר הכי מרגש שהשתתפתי בו בחיי, מלבד הלידות של הילדים שלי כמובן", הוא מוסיף, "הדבר הכי נשגב שעשיתי". לפני שהדליק את המשואה הוא בחר לציין את אנשי המילואים ואת בני העדה האתיופית שעבורם הוא נציג ושליח. "התרגשתי מאוד לראות את אמא שלי, עולה מאתיופיה, שהגיעה מכפר קטן שבקושי היה בו מה לאכול, עברה קשיי קליטה לא פשוטים וכעת רואה את הבן שלה משיא משואה בהר הרצל מול כל קברניטי מדינת ישראל".

בוז בסכנין, אהבה בטדי
בעקבות הפרסום שלך כלוחם מילואים חווית גם חוויות לא פשוטות על המגרש. "נכון. כשיחקנו בסכנין הקהל צעק לי 'טרוריסט' ו'רוצח'", הוא מספר. **פחדת?**

לי זה שינה את החיים כי הייתי ילד שגדל בשכונה קצת בעייתית והייתי די חצוף, אבל השירות בצבא שינה אותי. הכרתי אנשים מדהימים, למדתי מה זה חברות ומה זו משמעת, גם סף ההכלה וכוח הסבל שלי גדלו". במהלך שירותו הצבאי אלי דגני, מנכ"ל הפועל חדרה לשעבר, חידש לו מדי שנה את כרטיס השחקן, ולאחר השירות הוא ביקש לחזור לשחק. "התחלתי להתאמן והניצוח נדלק מחדש, האהבה למשחק חזרה. אחרי כמה עונות הצלחנו להעפיל לליגה לאומית, אבל אני זוכר שבמשך תקופה לא שיחקתי, ישבתי על הספסל והייתי צריך להיאבק ולפסל את דרכי בחזרה למגרש". גם כשהקבוצה הצליחה לעלות לליגת העל, הוא לא שיחק בהתחלה. "במשך 14 משחקים ישבתי על הספסל", הוא נזכר. "אנשים אחרים אולי היו נשברים, אבל בזכות השירות כלוחם סף השבירה שלי עלה מאוד והצלחתי לחרוץ שיניים, להמשיך להתאמן ולנסות להתבלט. הניוטים והמסעות שבהם הולכים עם משקלים גדולים מאוד וכמעט בלי שינה לימדו אותי להתגבר על הקושי, ובמשך שלושה חודשים שבהם לא שיחקתי בליגת העל לא נשברתי. המשכתי להתאמן, וכשסוף סוף

מגיל שבע", הוא אומר. הוריו לא היו מעורבים בתחביב שאחר כך הפך למקצוע: "אמא ראתה אותי משחק אולי פעם אחת, כשהייתי ילד. היא ראתה איך עושים עליי פאול ומאז היא נמנעת מזה. היא מאוד לא אהבה את זה", הוא צוחק. "כשהייתי ילד הכדורגל לא היה כמו היום, שההורים דוחפים את הילד לשחק, משקיעים כספים, מסיעים לאימונים ומשקיעים בהתקדמות המקצועית. ההורים שלי היו עסוקים בלהביא אוכל הביתה".

אז איך התקדמת?
"בעזרת אנשים טובים כמו אלי דגני, חן קורקוס ודרור חזויה, שחשוב לי לציין את שמותיהם כי מגיל קטן הם טיפחו אותי והשקיעו בי. הם ידעו שהמצב הכלכלי שלי לא מזהיר אז הם עזרו לי עם ציוד, קנו לי נעליים ודאגו שאתאמן. אנשים מדהימים שאני לא שוכח לרגע את מה שהם עשו בשבילי". בהקשר הזה הוא מזכיר בהערכה גם את חברו הטוב מהשכונה דרור קפאח, מי שידע כפאנליסט בערוץ 14: "דרור הוא גם מאמן כדורגל וכושר. הוא עבד איתי הרבה ועזר לי מאוד לשפר את היכולות ולהתקדם".

כשזלקה היה בן 16 הגיעו לשכונה שלו אנשי פרויקט 'נירים' בשכונות' שהוקם על ידי לוחמים משייטת 13 לזכר חברים ניר קריצ'מן שנהרג במבצע חומת מגן. הפרויקט מהווה מסגרת פנים-קהילתית לנערים במצבי סיכון ואוכלוסיות מוחלשות ומסייע להם להשתלב בחברה ולשרת שירות משמעותי בצה"ל. "הפרויקט התחיל בשכונה שלנו במטרה שנהיה במסגרת של פעילות משמעותית שתשמור עלינו מלהגיע למקומות לא טובים. המדריכים דיברו איתנו הרבה על שירות משמעותי בצה"ל,

בתקשורת?

"מאוד. אני יודע שזה לא נכון, אבל כשאתה מגיע הביתה ואשתך אומרת ששמעה בתקשורת שאנחנו לא מנצחים ושחיילים נהרגים סתם זה מאוד מחליש וזה גם פשוט לא נכון. אנחנו עובדים עכשיו בשביל להבטיח ביטחון לעשרים שנה קדימה, אנחנו לא הולכים סתם! אנחנו עובדים קשה כדי לשמור על המדינה ועל העם שלנו, אבל אז באים אנשים עם מיקרופון שלא עשו יום אחד מילואים ומדככים ומחלישים. למה זה טוב? מה זה נותן?" הוא תוהה. "הרי האויב משתמש בזה, לוקח את הציטוטים שלהם ומפרסם באל-ג'זירה ובאל-מנאר". הוא מבקש לנצל את הבמה של 'בשבע' כדי לחזק את רוח העם: "אנחנו מנצחים! ניצחנו במהלך המלחמה ועוד ננצח בהמשך. זה הנרטיב שאני רוצה שיעבור אל הקוראים וזה מה שצריך לשדר ולומר, זה מה שהמשפחות שלנו צריכות לראות כשהן מדליקות את הטלוויזיה. החיילים שלנו גיבורים, ואם אנחנו רוצים שהצעירים יתגייסו הם צריכים לשמוע שהחיילים הם גיבורים ואלופים. הם עוזבים הכול בשביל להגן עלינו, ובזכותם אנחנו יכולים לחיות בביטחון. אם נשדר את זה לצעירים, אז כשיגיע תורם להתגייס הם ירצו להיות לוחמים. אי אפשר להכריח אף אחד להיות לוחם. אני יוצא למילואים ורוצה לדעת שמי שהולך איתי בחר לעשות את זה ומבין את החשיבות והמשמעות של הדבר הזה. זה גם המסר שצריך לעבור לבני הנוער שלנו".

"אמא לא אהבה את הפאול"

זלקה, כמעט בן 36, עלה ארצה מאתיופיה כשהיה בן שמונה חודשים, הצעיר במשפחה של חמישה אחים. "התחלנו את החיים בישראל במרכז קליטה במכמורת, ואחר כך הגענו לכאן, לחדרה. גדלתי בשכונת עולים, הוריי עבדו בעבודת כפיים קשה כדי לפרנס אותנו, אבל הבית היה מלא חום ואהבה", הוא פותח. "הבית היה דתי, שמרנו שבת וביסודי למדתי בבית ספר דתי". עד היום הוא מאוד מסורתי, מניח תפילין, שומר כשרות וחוגג את החגים.

בשכונה שבה גדל רוב התושבים היו מבני העדה האתיופית שחיו לצד עולי חבר העמים, רוסיה וקווקז. "זו הייתה שכונה לא פשוטה. הקליטה של העולים בשנות התשעים לא הייתה מהמשובחות", הוא מתנסח בעדינות. "חפפו את כל העולים לשכונות מסוימות בכל עיר, וזה הקשה על השילוב בחברה, גם של ההורים וגם של הילדים. זה גרם ליצירת פערים גדולים שעד היום אנחנו מתמודדים איתם. הגענו לכאן ממדינת עולם שלישי, בלי השכלה, לאימפריה שהיא מדינת ישראל והיינו צריכים ללמוד להסתדר ולשרוד".

אתה זוכר את התחושות בבית מול ההתמודדות הזאת?

"ההורים שלנו לא באו לפה בשביל להתקדם ברמת החיים אלא בגלל החזון הציוני והיהודי שלנו, החלום להגיע לארץ ישראל ולירושלים, וברוך ה' זכינו להגשים את החלום הזה, וזה יותר חשוב מכל דבר אחר. היינו חמישה ילדים בבית לא גדול, אבל כאמור קיבלנו הרבה חום ואהבה והוריי גידלו אותנו עם הרבה התלהבות לחיות בארץ ישראל ועם הרבה שמחת חיים ונתינה".

זלקה הוא קפטן הפועל חדרה בכדורגל, קבוצה שהפתיעה והצליחה להעפיל לליגת העל לפני כתשע שנים ואף החזיקה מעמד בליגה במשך תקופה לא קצרה, אף על פי שאין לה ספונסר כמו לקבוצות אחרות בליגת העל. "אני משחק כדורגל

צילום: ליאת אנשלומו

הקהל וקראו קריאות תמיכה ואהבה. הייתי על סף דמעות". הוא מחמיא לאוהדי בית"ר ויוצא נגד התדמית התקשורתית שלהם: "הם הקהל הכי פטריטי ובעל גאווה לאומית. כשהם הריעו לי זה לא היה בגלל שפגעו בי, אלא בגלל שראו בי סמל לחיילי צה"ל. האוהדים של סכנין פגעו בחיילי המילואים וביזו אותם". מאז הוא הגיע עוד כמה פעמים לטדי, והאהבה של אוהדי הקבוצה כלפיו לא פסקה. "בסוף כולם מבינים שהקריאות בסכנין היו קריאות נגד הצבא ונגד חיילי המילואים, שאני זה שמייצג אותם בדשא, ואני שמח לייצג אותם כי הם אלופי העולם מבחינתי. בכל מקום אני תמיד דואג לשבח אותם ולהזכיר את האנשים הפשוטים שעוזבים הכול ומתגייסים לצבא. הכפיים האלה בטדי הן בעיקר בשבילם, לא בשבילי".

אני שואלת אותו מה דעתו על פסיקת בג"ץ שהתירה לאוהדי הפועל תל אביב ללבוש במשחקי הליגה חולצות עם הכיתוב "שוטרים חלאות". "אני פחות אוהב את זה, אבל זה במסגרת חופש הביטוי. זה פחות גרוע מכך שבזמן מלחמה סגן הרמטכ"ל לשעבר אומר שמדינת ישראל הורגת תינוקות כתחביב, או מקיום הפגנות בזמן מלחמה ששם נאמרות אמירות כמו 'חיילי צה"ל רוצחים' ו'רצח עם'. אם זה מותר, אז מה רוצים מאוהדי הפועל?" במלחמה האחרונה אתה יוצא למילואים כשכבית נשארת אשתך עם שני פעוטות. זה נהיה יותר קשה מבעבר?

"הגעגוע גדול מאוד", הוא מודה, "וגם לאשתי זה לא פשוט, אבל משרתים איתי במילואים אנשים בני ארבעים וחמישים שיש להם שיש ושבעה ילדים בבית, אז מה אני אגיד? אין לנו ברירה, אם אנחנו רוצים שלילדים שלנו יהיו חיים טובים ויהיה להם שקט וביטחון, צריך להסתכל על התמונה הגדולה: אנחנו באים לשמור על המדינה שלנו ונכנסים ללבנון כדי לטפל בתשתיות הטרור הבלתי נתפסות שחיזבאללה בנה במשך שנים. במקומות שאני הייתי בהם בלבנון לא נשאר כלום, אין להם לאן לחזור. שיטחנו את כל מה שהיה צריך לשטח בשביל שלא יהיה שם מי שיירה לכיוון אביבים, מנרה או זרעית. בסופו של דבר צריך לגדוע את היכולת של חיזבאללה לירות לעבר העורף הישראלי. כבר היום הם מצליחים לירות רק מאתים טילים ביום ולא אלפיים כמו שהיה להם

"אני לא מפחד מאף אחד, רק מהקדוש ברוך הוא", הוא עונה, "אבל הרגשתי כפיות טובה גדולה כי בסוף לוחמי המילואים מגינים גם עליהם. הרי ברור שכשהם צעקו לי את הקריאות הללו הם לא ראו בי כדורגלן אלא חייל מילואים בצה"ל. לפני המשחק הם גם ביזו את ההמנון בשריקות בוז וקללות".

אחרי 7 באוקטובר זלקה נפגש עם שר התרבות מיקי זוהר. "אמרתי לו שיש לנו הזדמנות להעביר בהתאחדות תקנות שאומרות שכל מי שיבוז את ההמנון או יקרא קריאות נגד חיילי צה"ל, יורידו לו נקודות באופן אוטומטי. הוא אמר שיפעל בנוגע לכך אבל בינתיים זה לא קרה".

אחרי האירוע עם אוהדי סכנין, זלקה זכה לחיבוק ותמיכה דווקא מאוהדי בית"ר ירושלים: "שבועיים אחרי האירוע שהיה בסכנין הגענו לטדי, והאוהדים של בית"ר הכינו לי קבלת פנים מדהימה: הם נתנו לי זר פרחים, הודו לי בשם המועדון מול כל

"כיום שיעור הגיוס הוא לא בשמיים, אז כשאני הולך לקבוצה של 120 תלמידים ומצליח לגרום לשלושה מתוכם להיות לוחמים, מבחינתי עשיתי את שלי. כשמתקשרים אליי מדי פעם צעירים שמספרים שההרצאה שלי השפיעה עליהם ומזמינים אותי לסיום המסלול שלהם בשירות הקרבי, בשבילי זה אפילו יותר מרגש מגול שאני מבקיע"

בהתחלה, וזה הישג אדיר".

את שירות המילואים שלו מאז 7 באוקטובר הוא עושה בעיקר בלבנון, ומה שהכי הדהים אותו הוא כמויות הנשק שנאגרו בתוך הבתים. "כמויות הנשק שמצאנו שם זה משהו שאי אפשר להסביר. בכל בית ובית מצאנו משגרים, קלצ'ניקובים, כדורים ואמצעי לחימה, פירים של מנהרות וגם ספרים אנטישמיים ודגלים של חיזבאללה. כולם שם חושבים חיזבאללה ומהווים חלק מהטרור ומהשאיפה להרוג יהודים. כל בית שאליו נכנסנו

ואמור היה להיות מטוהר בעשרים דקות הופך לאירוע מורכב, כי יש בו גם סליקים של נשק ופירים של מנהרות. רק כשאתה מגיע ורואה את זה בעיניים אתה מבין את גודל האיום והשנאה שלהם".

זלקה הוא מטוליסט, ולאחרונה תועד כשהוא משגר מטול רימון ופוגע בבית של חיזבאללה בדרום לבנון. "בצבא יש אמרה ידועה: אין צייר בלי מכחול ואין אתיופי בלי מטול", הוא צוחק. "הסרטון הזה התפרסם לאחר שהגיע לכתב הצבאי של ערוץ 14 הלל ביטון-רוזן, ונהיה קצת בלגן סביבו. אנטישמים בכל העולם העלו אותו וכתבו שאני כדורגלן שמבצע רצח עם בלבנון. גם אל-ג'זירה עשו מזה חגיגה אנטישמית כמובן. אני מקבל כמויות אדירות של שנאה ברשתות, אבל לצד זה אני מקבל אלפי תגובות אוהבות של עם ישראל. אין על העם שלנו בעולם!"

דובר צה"ל לא אהב את הפרסום של הסרטון וביקש לעצור את ההדהוד שלו. "אני מכבד את הבקשה", אומר זלקה, "אבל עם כל הכבוד לכולם, אני תמיד מעדיף שאמא של האויב תבכה ולא אמא שלי. אני לא אסכן את עצמי בעשירית אחוז בשביל לשמור על אויב. המטרה שלי היא שכל אנשי הצוות שלי יחזרו בריאים ושלמים למשפחות שלהם ומי שבצד השני לא מעניין אותי בכלל".

העדה זקוקה למנהיגים

מלבד הכדורגל, זלקה גם מרצה לבני נוער ומבוגרים על חשיבות הגיוס לצה"ל, התמודדות נכונה עם כישלונות, שילוב של כדורגל ומילואים וחשיבות התרומה למדינה. "אני עובד גם עם ארגון 'החלוץ' שפועל לחינוך דרך ספורט", הוא אומר. "זה ארגון מדהים שדרכו אני מגיע לבני נוער ומדבר איתם בגובה העיניים על חשיבות הגיוס לצבא ומה השירות הקרבי נותן לנו כבני אדם, כישראלים בשמיים, או כשאני הולך לקבוצה של 120 תלמידים ומצליח לגרום לשלושה מתוכם להיות לוחמים, מבחינתי עשיתי את שלי. אני מספר להם על הדרך שעשיתי מאז הילדות בשכונה, על כך שחלמתי מגיל קטן להיות כדורגלן ואחר כך להיות לוחם והגשמתי את החלומות הללו, ואני מעודד אותם לא לוותר על החלומות שלהם. אני רוצה לתת להם תקווה, כי אני מגיע למקומות של אנשים מחתך סוציו-אקונומי נמוך ומספר להם שהייתי בדיוק כמוהם, גם לי היו קשיים כלכליים וחברתיים, ואני מנסה לתת להם כוח להתמודד ולשאוף ולהצליח. כשמתקשרים אליי מדי פעם צעירים שמספרים שההרצאה שלי השפיעה עליהם ומזמינים אותי לסיום המסלול שלהם בשירות הקרבי, בשבילי זה אפילו יותר מרגש מגול שאני מבקיע".

אם כבר דיברנו על חתך סוציו-אקונומי, מה דעתך על המקום שבו נמצאת העדה האתיופית כיום במדינת ישראל?

"לדעתי העדה צריכה להיות במקום הרבה יותר גבוה מבחינה חברתית, כלכלית וציבורית. אבל בשביל להגיע למקומות האלה צריך קודם כול השכלה". לזלקה עצמו יש תואר ראשון בחינוך וחברה מהקריה האקדמית אונו. "אנחנו צריכים לדחוף ולהגיע לאקדמיה ולהשפיע במקומות רלוונטיים גם אם הדלתות לא נפתחות בקלות. העדה זקוקה לאנשים מתוכה שיובילו וייתנו דוגמה, שיפתחו את הדלתות לאחרים. אנחנו צריכים מנהיגים וזה משהו שבעיניי חסר לנו. אין לנו מספיק מנהיגים מתוך העדה". ●

צילום חסר

אל-ג'זירה הוקיעו אותו כ"כדורגלן שמשותף ברצח עם". מתוך הסרטון של זלקה יורה בלבנון

"הבנו שאחרי שהמצלמות
הולכות, המשפחות צריכות
להתמודד במסע חיים שרק
מתחיל". שנטל בלזברג

האמא של משפחת השכול

שנטל בלזברג לא חשבה באותו יום קיץ לפני 25 שנה, שבו התרחש הפיצוץ המחריד במסעדת סבארו, שחייה ישתנו והיא תעמוד בראש עמותת הענק 'משפחה אחת' למען המשפחות השכולות. בריאיון לרגל קבלת פרס ישראל למפעל חיים, שבו זכתה ביום העצמאות האחרון, היא מחלקת את הקרדיט גם למשפחתה הפרטית שמגויסת כולה לעמותה, ולמשפחות הרבות שהיא מלווה ומלמדות אותה איך קמים בכל בוקר מחדש

צורית פניגשטיין // צילום: מאיר אליפור

"יש הורים שמחכים למפגשים האלה כדי לעבור יחד את הימים הקשים". סוף שבוע לפני יום הזיכרון ל-400 הורים שכולים בתל אביב

טרור, אבל לא היה חוק שמאפשר תמיכה במשפחה שאין בה הורים. לא היה מנגנון שמעביר כספים למשפחה מורחבת שמגדלת יתומים משני הורים. "דאגנו ליתומים גם לעזרה כספית בינתיים, אבל הבנו שצריך לעדכן את החוק". שנטל יצאה למאבק לשינוי חקיקה. "הבאנו את היתומים לכנסת. חלקם גדלו, הפכו לעורכי דין ועזרו לנו לתקן את החוק. היום יתומים משני הורים מקבלים את הסיוע שמגיע להם. בקבוצה הזאת השקענו במיוחד, קיימנו בשבילים אירוח לשבת הגדול שנה אחר שנה, כי זה הזמן שבו בדרך כלל בני נוער חוזרים לבית ההורים. יצאנו יחד לטיולי חנוכה, סעודות פורים וחופשות קיץ שבהן דאגנו להכול, ממש כמו שהורים היו עושים".

מעטפת גם לסבים ודודים

מה היחס בין העשייה שלכם לזו של המדינה בנוגע למשפחות השכולות? "אנחנו לא באים במקום המדינה, אלא לצידה. אנחנו משלימים את מה שהמדינה לא יכולה לתת. היא נותנת מענה חשוב, אבל לא יכולה לתת קשר אישי ארוך כמזנו. הכסף והחוקים הם באחריות המדינה, אבל גולדה מאיר אמרה פעם שמדינה לא יודעת ללטף ראש של ילד. המדינה נותנת מסגרת, אנחנו נותנים את הלב, את היחס, את הקשר האישי שרק מתחיל אחרי השבעה". בתחילת הדרך הם הפעילו קשרים בחו"ל על מנת לגייס כספים לעמותה. "הרגשנו שבישראל הרבה קשורים למעגל נפגעי הטרור ולא הרגשנו בנוח לבקש מיישראלים לתרום". היום העמותה נעזרת בתרומות מהארץ ומחו"ל וגם מקבלת תקציב מהמדינה. "עמותת משפחה אחת נחשבת כיום באופן רשמי לארגון הלאומי לתמיכה במשפחות שכולות ופצועים בישראל".

בעזרת הכספים הקימה עמותת 'משפחה אחת' מרכזי סיוע בכל הארץ. הם מגיעים לכל משפחה של נפגע טרור או נופל בקרב ומציעים ליווי אישי. 'משפחה אחת' מעניקה סיוע כלכלי לטובת טיפולים, אמצעי תחבורה מיוחדים, מזון, דיור, הכשרה מקצועית חדשה, אביזרי עזר טיפוליים (כולל מכשירי שמיעה, מיטות אורתופדיות וציוד כושר) ודברים רבים נוספים. העמותה גם מציעה עזרה משפטית בהתנהלות מול הרשויות השונות. "משפחה אחת מלווה כל פרט לפי הצרכים שלו, מלווה אותו בימי הזיכרון שלו, בשמחות או באתגרים שמתעוררים. הכול לפי הצורך האישי". יותר מכול, הייחודיות של 'משפחה אחת' באה לידי ביטוי ביצירת הקהילה המשותפת בחיבור בין משפחות השכול. היא יוצרת תחושה של משפחתיות בין כל הנפגעים באמצעות קבוצות תמיכה, נופשים טיפוליים, מחנות שטח, מסעות, חוגים, פעילויות שוטפות ותוכניות נוספות.

בנוסף לעבודה שלו, לאורך השנים האלה הוא עסק גם ביוזמות חברתיות, למשל 'מסע ישראלי', 'מבראשית', היה מנכ"ל בני עקיבא העולמית והרבה פרויקטים נוספים. נכנסתי לעוזר, ועם הזמן זה הפך לשליחות שלי. מרק תמיד דאג לכסף ואני לפעילות. בחמש השנים הראשונות העסקנו מנכ"ל לעמותה. כשסיים את תפקידו נכנסתי לתפקיד וכיהנתי בו בעשרים השנים הבאות".

המשפחה כולה נרתמה לעמותה: "מרק היה מעורב מהרגע הראשון והוא תמיד בעניינים. בהתחלה הילדים היו קטנים, אבל עם השנים כל אחד לקח חלק בעמותה. הבנות הדריכו בני נוער,

היינו בדרך חזרה מביקור קיץ משפחתי בחו"ל. שמענו על הפיגוע בסבאר. זה קרה בדיוק ביום ההולדת של מיכל שלנו. זה נגע בנו בצורה שאי אפשר להסביר וחיבר בין השמחה הפרטית לכאב הלאומי. את מסיבת בת המצווה למיכל תכננו לקיים בתחילת אלול, אבל הבשורה על משפחות שהשגרה נעקרה מהן ברגע אחד לא אפשרה לנו להמשיך כרגיל. השמועה על הורים שקוברים ילדים, על אחים שקוברים הורים, פערה בנו חלל. זה ממש טלטל אותנו". ההזמנות לבת המצווה כבר נשלחו לאורחים, אבל הלב לא היה מסוגל לחגוג. "מרק ומיכל החליטו יחד שאין מסיבה. את הכסף

"אני חושבת על אלמנה שלא הצליחה לקום בבוקר. במשך שנה שלמה הרכו שלנו התקשר אליה כל יום, רק כדי לוודא שהיא קמה מהמיטה. לא טיפול מורכב, רק קשר אנושי יומיומי, וזה מה שהחזיק אותה והרים אותה לאט לאט. אני חושבת על אלמן שלא הצליח להירדם בלילות, כי השקט היה קשה מדי. הוא היה מתקשר לרכות שלו בכל לילה רק כדי לא להיות לבד בתוך הכאב. תמיד היה מישו בצד השני של הקו"

חילקו משלוחי מנות ועוד". שנטל, מנכ"לית העמותה, יצרה מודל שבו המעטפת היא הוליסטית. "אנחנו נותנים הכול: סיוע כלכלי, ייעוץ משפטי, טיפול רפואי משלים, תמיכה נפשית, קבוצות שייכות. המטרה היא להוריד מהמשפחות את הנטל ולהיות בשבילן כתובת".

אחד הפרקים המרגשים והחשובים בעשייתה של שנטל הוא הטיפול ביתומים משני הורים. "יש פרויקטים שקרובים לליבי במיוחד. מההתחלה ליוונו באופן אישי את קבוצת היתומים משני ההורים. זה התחיל עם ילדי משפחת סחיוסחורדר, שאיבדו את שני הוריהם ושלושה מאחיהם בפיגוע בסבאר. מאז היו עוד זוגות הורים שנרצחו בפעולות איבה. התחלנו ללוות את הילדים מקרוב בכל תחומי החיים. מבחינה כלכלית, רגשית, בריאותית, חברתית, טיפולית ועוד. גילינו לקונה בחוק ביחס אליהם". המדינה ידעה לתמוך באלמנות נפגעי

והמתנות הקדשנו למשפחות הנפגעים. חשוב לי לומר: זו לא הייתה החלטה מתוך ויתור, אלא מתוך בחירה. ראיתי בזה רגע חינוכי של רגישות, של חסד, של הקשבה למשהו פנימי".

מה שהתחיל כפרויקט בת מצווה נקודתי, הפך מהר מאוד למפעל חיים. "חשבת שזה יהיה חד פעמי", מודה שנטל, "אבל הגיעו עוד פיגועים ועוד אנשים נזקקו לנו. הבנו שאחרי שהמצלמות הולכות, המשפחות נשארות שבורות וצריכות להתמודד במסע חיים שרק מתחיל. היה ברור לנו שצריך ליווי מתמשך. אי אפשר להרפות. צריך להיות שם לאורך זמן, צריך מי שיששה שם גם אחר כך".

שנטל מספרת איך התגלגלה לתפקיד. "פתחנו בהתחלה משרד קטן בתוך משרד ההייטק של בעלי. התפקיד שלי נעשה בטלפון, רק עזרת קצת. התחלתי לבקר משפחות. לאט לאט נכנסתי לזה כי בעלי היה עסוק ולא יכול היה להתפנות.

באוגוסט 2001 ירושלים בערה. בכל העולם נשמעו הדי הפיצוץ במסעדת סבאר, שגבה את חייהם של 16 בני אדם, מתוכם חמישה בני משפחה אחת. מאות נפצעו בפיגוע ההוא. הידיעה תפסה את משפחת בלזברג בשדה התעופה בדרך לישראל בתום ביקור משפחתי. 300 הזמנות מעוצבות לחגיגת בת המצווה של בתם מיכל כבר נשלחו. אבל הלב של משפחת בלזברג לא יכול היה להכיל את הניגוד - הציפייה לחגיגת בת המצווה השמחה נוכח השבר הגדול של משפחה שיצאה ביום קיצי לאכול פיצה והתפוצצה. ברגע אחד במטוס, בדרך הביתה, מיכל ויתרה על המסיבה. כך נולדה עמותת 'משפחה אחת'. השמחה הפרטית בוטלה, הכסף נתרם לנפגעים, ושנטל - עולה חדשה מאנטוורפן שרק רצתה לבנות בית בישראל - מצאה את עצמה הופכת לאמא של אלפי יתומים, אלמנות ופצועים. השבוע, לרגל קבלת פרס ישראל למפעל חיים, היא מספרת בריאיון איך בונים בית על הריסות, מה חשוב לדעת על אובדן ושכול ומה נותן לה כוח לתת כוח לאחרים.

פיצוץ בחגיגת בת המצווה

שנטל בלזברג גדלה בשלווה האירופית של אנטוורפן למשפחה של יהלומנים. "גדלתי בבליגה", היא מספרת, "סיימתי שם לימודים ותואר ראשון בהוראה. הגעתי לישראל לשנה, וזו הייתה שנה משמעותית". באותה שנה היא גם פגשה בניו יורק את מרק, איש עסקים מצליח מקנדה שהתקרב למסורת. השידוך, שנעשה על ידי רב הקהילה של אנטוורפן, הרב קרייזוויט, הוליד זוגיות שהפכה לשותפות של חסד. "מרק גדל בבית יהודי שרחוק מהמסורת. הוא התקרב ליהדות בגיל 17. הוא מאוד התרשם משולחן השבת בבית הרב שקירב אותו. זה הקסים אותו והפך להיות החלום שלו, שולחן שבת משפחתי וגדול. גרנו בניו יורק, היה לנו בית פתוח ועמוס. היה לו חשוב שיהיו אורחים כל הזמן. לראש השנה הראשון שלנו כווג כבר היו לנו אורחים, וגם בסוכות היו אורחים לכל סעודה. מאז שולחן השבת שלנו הוא עם הרבה אנשים, מהעבודה, מהקהילה, אנשים שמרק רצה להשפיע עליהם".

הזוג התיישב בריברדייל, ניו יורק, אך ישראל תמיד הייתה היעד. "עוד לפני שהתחתנו סיכמנו שנעלה לישראל. מרק חשב שזה ייקח שנים עד שנתבסס כלכלית ואז נוכל לעלות, אבל בסוף עלינו ב-1992 עם שלוש בנות קטנות ומטען גדול של אידיאלים". הנחיתה לא הייתה רכה. שנטל נזכרת בחיוך בפערי התרבות: "אנשים לא מבינים כמה זה מאתגר. אני זוכרת את הבנות הקטנות מחכות מוכנות באמבטיה כי שכחתי להדליק את הבוילר. בחו"ל תמיד היו מים חמים. הכול פה שונה, כל המערכות מתנהלות אחרת. חסרה כאן למשל תודעת שירות, יש פחות סבלנות, אבל יש חום אנושי שאין בשום מקום אחר".

התמימות של משפחת בלזברג נסדקה עם פרוץ האינתיפאדה השנייה בשנת 2000. פיגוע רדף פיגוע, "התחלנו לפגוש את השכול". כמדי קיץ הם נסעו לביקור משפחתי בחו"ל. "גידלנו את הילדים רחוק מהמשפחה, סבא וסבתא, דודים. זה אחד מהמחירים של העלייה לארץ. כל קיץ היינו נוסעים לביקור".

בקיץ 2001 האינתיפאדה השנייה הכתה ברחובות ירושלים, והפיגוע במסעדת סבאר וזעזע את המדינה. באותו יום מיכל, בתם של שנטל ומרק, חגגה את יום הולדתה ה-12. "בכ" באב

בעקבות כך נוצרת אווירה של תמיכה הדדית, רגשית ופסיכולוגית. "אנחנו עושים מדי שנה, למשל, שבת משותפת להורים לקראת יום הזיכרון. יש הורים שמחכים למפגשים האלה כדי לעבור יחד את הימים הקשים".

הייחודיות של העמותה בולטת במיוחד בארגון הנוער שלה - היחיד מסוגו בעולם לילדים שכולים. "זה מקום שבו הם יכולים לבכות ולצחוק בלי שיפוטיות. הם פוגשים ילדים כמוהם, וזה מנרמל להם את הכאב".

עמותת 'משפחה אחת' משתדלת ליצור קבוצות הומוגניות ככל האפשר. "הקבוצות מחולקות לפי גילם, כך שיפגשו בקבוצה את בני גילם. יש קבוצות של נוער מעורב, יש קבוצות נפרדות לבנים ולבנות, יש קבוצות לפי ותק בשכול, ויש קבוצות של יתומים משני ההורים". על קבוצת היתומים שנטל מרחיבה: "יש היום, לצערנו, ארבע קבוצות של יתומים משני הורים. המלחמה הביאה איתה גידול מספרי נורא. יש שלוש קבוצות בנוסף לקבוצה הוותיקה. יש קבוצה חדשה של יתומים מתחת לגיל 18 שגדלים בקרב משפחה מורחבת ואנחנו מלווים את הילדים והמגדלים. יש קבוצת יתומים צעירים רווקים ויש נשואים עם משפחות. אנחנו ממשיכים ללוות אותם מקרוב".

'משפחה אחת' פונה גם למעגלים נוספים במשפחה, ומארגנת מפגשים של סבים וסבתות, מפגשים לדודים ועוד. "לא מזמן הייתה סדנה מוצלחת שבה השתתפו יחד אלמנות והחמיות שלהן, האימהות השכולות".

יש רגע מיוחד שנגע בך בעשייה רבת השנים הזאת?

"אני לא חושבת על רגע אחד דרמטי. אני חושבת על רגעים קטנים, יומיומיים, שמחזירים אדם לאט לחיים. אני חושבת על בחור צעיר שהוריו נרצחו. במשך שנה שלמה הוא לא הצליח לקום מהמיטה. העולם פשוט נעצר בשבילו. חיברנו אותו לחבר יקר שלנו, אדם עם לב גדול, שנתן לו עבודה. אבל יותר מזה הוא נתן לו סבלנות, כבוד ויציבות. הוא לימד אותו את העבודה לאט, היה שם בשבילו כל יום, והתייחס אליו כמו לבן. ולאט לאט, אותו בחור קם שוב. לא רק מהמיטה אלא חזר לחיים".

שנטל נותנת עוד דוגמאות: "אני חושבת על אלמנה שלא הצליחה לקום בבוקר. במשך שנה שלמה הרכו שלנו התקשר אליה כל יום, רק כדי לוודא שהיא קמה מהמיטה. לא טיפול מורכב, לא התערבות גדולה, רק קשר אנושי יומיומי, וזה מה

שהחזיק אותה והרים אותה לאט לאט. אני חושבת על אלמן שלא הצליח להירדם בלילות, כי השקט היה קשה מדי. הוא היה מתקשר לרכות שלו בכל לילה, סביב חצות, רק כדי לדבר, לשתף, לנשום, לא להיות לבד בתוך הכאב. תמיד היה מישוהו בצד השני של הקו".

שנטל מכירה מקרוב את כל המקרים, ונוכרת בדוגמה נוספת: "אני חושבת על אמא שאיבדה את בנה הראשון שחלה בסרטן, ואז איבדה את בנה השני שנהרג. הכאב היה בלתי נתפס. היא ניסתה כמה פעמים לשים קץ לחייה. בעלה ביקש שנומין אותה לבוא להתנדב אצלנו במשרד. רק לבוא, להיות, בלי דרישות. ומשם הכול השתנה. לאט לאט היא חזרה לחיים. והיום היא לא רק שורדת ועומדת על הרגליים, היא זו שמחזיקה אחרים. היא עוזרת למשפחות אחרות, מובילה תוכניות ומביאה אור למקומות הכי חשוכים. בתהליך ממושך אנחנו מרגישים שאנחנו מצילים חיים. להיות שם, שוב ושוב. להחזיק מישוהו ברגעים שבהם הוא לא מצליח להחזיק את עצמו. לתת לו מספיק כוח לעשות צעד אחד ואז עוד אחד. עד שיום אחד, בלי לשים לב, הוא חוזר לחיות".

"זה לא פרס אישי, אני רק שליחה"

המלחמה הנוכחית הייתה אתגר בממדי אקסטרה שנחת לפתע על ראשה של העמותה. "זה היה חושך כבד", היא מתארת, "מאות אנשים הצטרפו למעגל השכול בבת אחת. הבנו שאנחנו חייבים לפעול". בתוך הכאב וההלם, שנטל ועמותת 'משפחה אחת' מצאו את עצמן, למרבה הצער, מוכנות. לא מתוך ציפייה, אלא מתוך שני עשורים של ניסיון וידע מותאמים בדיק למצב כזה. "כבר בשעות הראשונות פתחנו מרכזי חירום, מוקדים טיפוליים ומערך סיוע מיידי למשפחות שאיבדו את יקיריהן. גייסנו צוותים מקצועיים לבתי החולים, ארגנו תמיכה כלכלית ורגשית לאלמנות וליתומים, והובלנו את הקמתו של מערך שיקום מקיף לפצועים. מאז הגדלנו הכול", היא אומרת, "שילשנו את הצוות, את הפעילות ואת התקציבים, הכול גדל פי שלושה".

את לא נשברת לפעמים?

"אני לא מרשה לעצמי, למרות החשיפה הרגשית הגבוהה, כי אני בתפקיד", שנטל אומרת בנחישות, "אני מרגישה שיש לי שליחות, אני בת

"יש פרויקטים שקרובים לליבי במיוחד. מההתחלה ליוונו באופן אישי את קבוצת היתומים משני ההורים. זה התחיל עם ילדי משפחת סחיוסחורדר, שאיבדו את שני הוריהם ושלושה מאחיהם בפיגוע בסבאר. מאז היו עוד זוגות הורים שנרצחו בפעולות איבה. התחלנו ללוות את הילדים מקרוב בכל תחומי החיים. מבחינה כלכלית, רגשית, בריאותית, חברתית, טיפולית ועוד. גילינו לקונה בחוק ביחס אליהם"

מזל. אנשים מחפשים משמעות, לי יש מענה. אני יכולה לקום ולדעת שאני זכיתי ואני עושה משהו משמעותי. אנשים מגיעים אלינו לעבוד ולהתנדב מתוך רצון לעסוק במשהו מספק ומשמעותי".

מה נותן לך כוח?

"הכוח של המשפחות הוא מה שנותן לי כוח", אומרת שנטל. "לראות אמא שקמה לרקוד ומודה שלא רקדה מאז שאיבדה את בנה, או לראות ילד יתום מצליח שוב לצחוק - זה עולם ומלואו. אני רואה יום יום אנשים שקמים מתוך כאב בלתי נתפס ובוחרים להמשיך, לבנות, לחיות. הם אלה שמחזיקים אותי".

ובכל זאת, יש לך מפגש אינטנסיבי עם תהומות של כאב. מה מחזיק אותך להמשיך?

"מה שממלא ומחזיק אותי כל השנים זה שילוב של משהו מאוד פנימי ומאוד עמוק מהבית שגדלתי בו. אבא שלי היה מקור השראה בלתי רגיל לנתינה ולעשיית טוב, לא כסיסמה אלא כדרך חיים. הוא נתן מעצמו כל החיים. הוא היה מחלק צדקה ונותן לישיבות, לתלמידי חכמים ולאנשים נצרכים,

"המדינה לא יודעת ללכת ראש של ילד". מעגל שיח בקבוצה טיפולית של אחים שכולים בציניה

לתלמודי תורה ולמוסדות. אם היה רואה מישוהו שלא מחייך, הוא היה נעצר, שואל מה קורה, לא מרפה עד שהוא מבין מה כאב ודואג לו באמת. זה משהו שנכנס בי עמוק ומלווה אותי".

שנטל חולקת את הקרדיט עם מרק: "לצד זה, בעלי הוא הכוח הכי גדול שלי. הוא השותף שלי להכול, הסלע שלי. גם הוא גדל בבית של נתינה עצומה, עם הורים פילנתרופים שבנו בתי חולים, בתי חינוך, בתי ספר, מוזיאונים ואוניברסיטאות. הוא עצמו אדם עם לב נדיר, שכל מה שהוא רוצה זה לעשות טוב בעולם. הדרך שאנחנו הולכים בה היא דרך משותפת, וזה נותן לי כוח בכל יום מחדש. במקביל, עם השנים, המשפחות עצמן הפכו להיות מקור הכוח הכי גדול שלי. וכשאני חושבת על פרס ישראל, אני מרגישה בכל ליבי שזה לא פרס אישי. זה המשך ישיר של הדרך הזאת. של הערכים שקיבלתי בבית, ושל מה שאנחנו בונים ביחד עם המשפחות כבר כל כך הרבה שנים".

שנטל לא יכולה שלא להזכיר את מי שנמצא בשטח מדי יום: "הצוות שלי נותן לי כוח. גם להם קשה והם נחשפים להמון כאב, וגם התורמים והשותפים שמרגישים ולוקחים חלק. אני רואה את המסירות והאכפתיות וזה מזכיר לי שיש הרבה טוב בעולם".

מה החלום שלך בהקשר לעמותה?

"החלום שלי הוא שלא יצטרכו אותי. שלא יהיו עוד משפחות שייכנסו למעגל הזה של כאב ואובדן", היא מודה בכנות, אבל יודעת שזה לא בידיה. "הייתי רוצה שנדע להיות שם בשביל כל משפחה שנפגעה, בצורה הכי עמוקה, מקצועית ואנושית. ואני גם חולמת ומתפללת שכל מי שסובל כל כך היום יזכה לרפואת הגוף ולרפואת הנפש".

לשנטל יש חזון להמשיך ולהתמסד. "אני חולמת להקים מרכז חוסן, בית קבוע ל'One Family', בית חי ונושם לכל המשפחות. מקום שירכו בתוכו את כל מה שאנחנו עושים בעומק, ברצף וביכולת לתת מענה שלם. במרכז הזה יתקיימו ריטריטים טיפוליים להורים שכולים ואלמנות, קבוצות תמיכה קבועות, מחנות לילדים ובני נוער, תוכניות מנהיגות, חונכות, פעילויות קהילתיות, הופעות ואירועים שמחזירים לחיים גם רגעים של שמחה".

שנטל לא עוצרת שם וממשיכה להפליג בחלומות: "אני רוצה מקום שבו תהיה גם אפשרות לחגוג, אולם שמחות שבו המשפחות יוכלו לעשות בר מצווה, בת מצווה, חתונה ואירועי חיים, בתוך מרחב שמבין את הסיפור שלהן ומחזיק גם את הכאב וגם את השמחה. ובמקביל, מרכז עם עומק טיפולי, חדרי טיפול ייעודיים, מרחבים שקטים לעבודה רגשית, תחום שלם של טיפולים משלימים, ובריכה טיפולית שמאפשרת עבודה עדינה ועמוקה גם דרך הגוף".

מה הרגשת כשנודע לך על הזכייה בפרס למפעל חיים?

שנטל מצטנעת: "לא ידעתי שהצוות הגיש את מועמדותי. אני לא רואה את זה כפרס אישי. אני רק שליחה, זה פרס למשפחות. זה חיבוק ענק שמכיר בכאב שלהן. זה מאיר את תחום הטיפול שכל כך זקוק לאור".

שנטל בלונרג היא לא רק מנהלת עמותה, היא האמא הגדולה של משפחת השכול הישראלית. אישה שהפכה את הבית שלה ואת ליבה למקלט לאלפים. "התפקיד שלנו הוא להביא אור כשיש חושך", היא מסכמת. "אי אפשר לתקן את מה שנשבר, אבל צריך להחזיק אותו. אם הצלחנו לתת תחושת שייכות ותקווה - עשינו את שלנו." ●

צילום: מיכל אביאור

צורית פניגשטיין

52

נשואה לאלעד ואם לשבעה

תושבת תלמון

אימו של לוחם הקומנדו רב־סמל במילואים מעוז פניגשטיין שנפל בעזה, חברת הנהלת פורום הגבורה

התחלה// לפני 52 שנה. עד גיל ארבע גדלה בירושלים. הבכורה משמונה אחים ואחיות.

אבא// יגאל גלס, בן 74, במקצועו מהנדס אלקטרוניקה בתעשייה האווירית. "אבא מומחה למערכות ניווט במטוסים. אדם שפותח את היום בתפילה מוקדמת ונרדם על הגמרא בלילה. לומד המון. למד צרפתית וערבית וקלרינט, בכל פעם משהו חדש. את הבית שלנו הוא בנה כמעט כולו כמו ידיו והוא מבשל ותופר. אין משהו שהוא לא יודע לעשות".

אמא// שושנה גלס, בת 72, אשת חינוך. מורה לחינוך מיוחד רוב שנותיה, ולימים למדה תרפיה במחול. "היא בעיקר אמא. תמיד דאגה לכל מחסורנו, לאוכל חם. אישה טובת לב עם הרבה חמלה. קשובה לזולת, צנועה ואשת חסד. תמיד דואגת שבשולחן השבת יהיו אנשים מהקהילה, אם זה אלמנות או אנשים בודדים".

מייסדים// כשהייתה בת ארבע עברה עם הוריה לנווה צוף, והם היו מהמשפחות המייסדות. "בהתחלה היינו כעשר משפחות. גרנו במשך שנה במצודה הבריטית. חילקו לכל משפחה חדר וחיינו במין שיתופיות כזאת. שירותים וטלפון היו בסוף המסדרון, לפעמים לא היו מים וחשמל. תנאים מאוד בסיסיים".

נווה צוף// "כעבור שנה עברנו לקרוואן, לבית הקבע הגענו אחרי כמעט עשור. הילדות שלי הייתה סביב המצודה, גם כשהיישוב התרחב. שם היה הגן שלי, בית הספר ובני עקיבא. זכיתי לילדות מתוקה בטבע. קבענו עם החבורה מתחת לעץ, והיינו צועדים כמעט בכל שבת ליער הסמוך. הכרתי שמות של פרחים. הכול היה מאוד מחובר לטבע".

חבורה// בית הספר היסודי היה במצודה. "הייתי בכיתה עם אודי פוגל הי"ד, ואורית סלומון, שבני משפחה שלה נרצחו כעבור שנים בפיגוע, הייתה חברה קרובה שלי. זו חבורה שצמחה יחד". בכיתות ז' ו-ט' למדה בצפירה. "נסענו מדי יום שעה הלון ושעה חזור. זה היה מתיש. כשנמאס לי מהנסיעות עברתי לפנימייה באולפנת אמנה. הייתי תלמידה טובה, ממש לא חרשנית. בעיקר הייתי עם קבוצת חברות מאוד קרובה".

שירות לאומי// שנה ראשונה בחינוך מיוחד בעפולה, שנה שנייה בהדרכה באולפן עולים מאתיופיה ומרוסיה בירושלים. "אלה היו שנתיים שפתחו לי את הראש. גדלתי עם אנשים מאוד דומים לי, ובשירות בפעם הראשונה פגשתי עולם. נחשפתי לצורות חיים אחרות, התפללתי בבית כנסת ספרדי שורשי, הכול היה לי שונה. הטעמים והריחות, האנשים המתוקים והטובים והפשוטים. יצאתי מהבועה בקטע טוב".

מסכים// בתום השירות הלאומי הלכה ללמוד בבית הספר 'מעלה', במסלול טלוויזיה וקולנוע. "למדו איתי בכיתה שרה בק, חוה דיבון ועוד אנשים מוכשרים שהשתלבו בתעשייה. אותי התחום הזה ריתק מבחינת היצירה וכוח ההשפעה. אני חושבת שיש במסכים כוח ממגנט והשפעה אדירה, גם ברבדים שאנחנו אפילו לא מודעים להם".

החצי השני// את מי שלימים הפך לבעלה הכירה תוך כדי השנה השנייה ללימודים. אלעד, בן 52, איש הייטק. "איש חכם ופעלתן, שחושב תמיד מחוץ לקופסה. הוא פנומן.

אנשים מתייעצים איתו כמעט בכל תחום. הוא אוטודידקט עם מנוע חזק ויצר הרפתקנות. מכור לסקי, לרכיבת אופניים ולטיולים. הוא מוציא ממני את הטוב. המפגש בינינו מגדל אותי ומושך אותי למעלה".

הנחת// שבעה ילדים. הבכור מעוז הי"ד, בן 25 בנופלו, היה נשוי לאודיה ואב לטנא, "תינוקת מתוקה בת שנתיים וחצי". אחריו יואב בן 25, נשוי ללאה, עדו בן 23, בעוד חודשיים מתחתן עם הבת של דפנה מאיר הי"ד, "להקים בית בתוך השכול זה המון כוח". חיה־נגה בת 21, נשואה ליאיר והם גרים במשאית בחוות דורות, "חלוצים ממש". אפרת בת 18, בשירות לאומי, אריאל בן 16 תלמיד ישיבה תיכונית במצפה רמון, ודביר הקטן בן 11. "במהות שלי אני קודם כול אמא".

מונטריאול// "כשמעוז היה בכיתה א' צצה הזדמנות מקצועית לאלעד מעבר לים והחלטנו לצאת למונטריאול שבקנדה. נקשרנו עם החבר'ה מכולל 'תורה מציון' ועם אנשי הקהילה. כולם קיבלו אותנו בחום. במונטריאול הרגשתי שאני פורצת גבול. הכול היה חדש - תרבות הדיבור, השפה, הכסף, הריחות, הצבעים. הטמפרטורה הממוצעת הייתה מינוס 15 מעלות. בימי ראשון היינו מטיילים ועושים סקי. היה לי טוב, אבל לרגע לא התבלבלתי והיה לי ברור שזה זמני והבית שלנו הוא כאן, בישראל".

חוזרים// אחרי ארבע שנים בנכר חזרו לביתם בטלמון. "תמיד היינו מחוברים למקום ולחבורה שנמצאת פה. טלמון זה הבית שלנו. למעוז לקח זמן להסתגל שוב מבחינה חברתית, אבל בדיעבד אני חושבת שזה הצמיח בו חוסן. אני לאורך השנים הייתי מחונכת, כתבתי תוכן שיווקי באינטרנט וכתבות מגזין בעיתון המקומי של מטה בנימין, אבל בעיקר הייתי אמא".

מעוז// בנה, רב סמל ראשון במילואים מעוז פניגשטיין, לוחם בגדוד 7008, עוצבת חיצו האש (551), נפל בקרב בצפון רצועת עזה בז' בטבת תשפ"ד. "הוא נכד ראשון ונין ראשון. ילד סקרן ששואל שאלות. איש של אנשים, מלא חיים, שמח, מצחיק, חד, ציני. תמיד היו סביבו המון חברים והוא היה רגיש לאנשים השקופים. מאוד מוכשר בציור. בשלושים עשינו תערוכה מהאיורים שלו. הוא היה עם קשיי קשב, אבל חכם וחד".

נווט מוערך// למד שנה בשיבת רמת גן, "שנה מאוד אינטנסיבית בשביל מי שלא רגיל ללמוד". אחר כך למד שנתיים בישיבה בבני נצרים. "היה לו כל כך טוב שם. הוא פרח. ממש היה הגרסה הכי טובה של עצמו". בשירות הצבאי היה בדובדבן. "היה לו חוש ניווט יוצא דופן, והניווט הפנומנלי שלו הפך למור"ק (מורשת קרב, ר"ג). לקראת סוף השירות הוא הכיר את אהובתו אודיה, והם התחתנו ועברו לסוסיא". כיום אודיה נשואה בשנית לאלחנן עטייה.

האובדן// ביום ז' בטבת תשפ"ד, בעת שהשתתף בפעילות מבצעית בג'באליה שבצפון הרצועה, נפגע מכדור צלף של מחבל ונהרג. "אנשים חושבים שהאובדן הוא רק הגעגוע, ובוודאי יש געגוע חזק, אבל האובדן הוא גם שבר של השלם. הייתה לי משפחה שלמה, שמחה ומלאת חיים, וזה כבר לא יהיה אותו דבר. האובדן הוא מכלול של התמודדויות ואתה במסע מתמיד בתוך זהות חדשה".

ממשיכים// "עוד ברגעים הנוראים בלוויה, בתוך הוואן של החברה קדישא יחד עם הארון, כשנפרדנו ממעוז, אמרנו לילדים שאנחנו רוצים להמשיך להיות משפחה שמחה, ואני חושבת שאנחנו מצליחים לעשות את זה. הילדים שלי מנגנים, הבנים קוראים בתורה, אנחנו רוכבים ומטיילים המון והבית שלנו מלא חיים".

סיפור לאומי// חברת הנהלה בפורום הגבורה. "אני באופן אישי חיפשתי משמעות וטעם לכל הדבר הזה והצטרפתי לפורום הגבורה. המפגש עם המוות מכריח אותי לחפש משמעות לקיום שלי ושל הדורות הבאים שאני מגדלת כאן. הסיפור הלאומי נותן לי טעם. יש סיבה למה מעוז לא פה, הוא נלחם על משהו גדול. הוא נפל על קידוש השם".

הפורום// "מהרגע הראשון במלחמה

במגרש הביתי

קמה בשש וחצי, "רצה עם חברות שלוש פעמים בשבוע, תפילה, קפה של בוקר עם אלעד, עבודה וילדים. משתדלים לאכול ביחד ארוחת ערב".

"זה מאוד גחמתי ומשתנה לפי האנגריות. אני יכולה להידלק על שיר ולשמוע אותו בלופים. מעוז אהב מאוד את שירי ארץ ישראל הישנה והטובה ולקח לי זמן עד שיכולתי שוב לשמוע מוזיקה".

"המצאה גאונית, מתנה טובה וההוכחה שיש אלוקים. אין כזה דבר שבת ארוכה מדי, זה תמיד קצר לי".

"נולדתי בתאריך הפטירה של ר' אריה לוי זצ"ל. הוא קירב את סבא שלי ליהדות כשהיה באצ"ל וישב בכלא הבריטי. גדלתי על סיפורים עליו. הוא היה איש רגיש במיוחד עם מחויבות הלכתית מוחלטת, אבל עם יכולת אנושית מופלאה להתחבר ולהשפיע טוב".

"שנגדל מהמלחמה הזאת, שנהיה חברה טובה יותר, אור לגויים. ושהרווקים והרווקות סביבי יתחננו במהרה".

"שהילדים שלי יצטרפו להתמודד עם אתגרים בנוסף לכאב שהם נושאים. הייתי רוצה שמעכשו ה' יוותר להם".

"אני חולמת שנישב את חבל עזה ואת לבנון. נחמה תהיה לי בתחיית המתים. בינתיים בניין הארץ זה הכי קרוב לנחמה. אני יודעת שמעוז היה שמח בזה מאוד".

התמקד הפורום בסיפורי הגבורה ובחתימה לניצחון ולא רק בנהי. בטח שיש כאב וצער קשים מנשוא, אבל בסוף אנחנו בוחרים להתמקד בגבורה. אנחנו רואים ממש ניסים, מרגישים את משק כנפי ההיסטוריה. חשוב לנו גם להנכיח את הבנים שלנו, ומעל הכול הפורום הזה נוסד כדי לחזק את רוח הלחימה והגבורה, לחזק את האמונה בצדקת הדרך, וגם שנגדל מתוך המלחמה הזאת כעם".

הסיפור לא נגמר // מאהל הגבורה חוזר לפעילות ביום הזיכרון. "המאהל חוזר לפעילות כדי שלא נמסמס את הבשורה הגדולה שהמלחמה הזאת יכולה להביא. שנסיים בקול תרועה רמה. שנצליח להביא הישגיים ביטחוניים, מדיניים ורוחניים. זה שלב פלאי אבל הוא עדיין לא נגמר. האש עדיין דולקת בזירות השונות וזה לא סוף הסיפור, ואנחנו לא מוכנים שזה יהיה סוף הסיפור. אנחנו בימים דרמטיים ובמלחמה קיומית שעוד תשפיע דורות קדימה".

לתפארת מדינת ישראל // "אני בת לעם מופלא ועתיק, מלא תעצומות נפש ורוח גדולה. בכל העולם אנשים נמלטים ממלחמה, ובישראל אנשים מתחננים וצובאים על הפתחים כדי לחזור ולהילחם. הכלכלה ממשיכה לצמוח, לצד הנתינה והעזרה בלב ענק. אנחנו תופעה נצחית ומשמחת". ●

בשבע

בלחיצת כפתור

המהדורה
הדיגיטלית
השבועית שלך.

כל חמישי אצלכם במייל!
מוזמנים להצטרף למשכחה הדיגיטלית!

בשבע

עוד
נקודה
טובה!

מעוניינים בנקודות חלוקה
נוספות של העיתון בשבע?
מהלמה

התקשרו למוקד ההפצה של בשבע
03-9185555

מה מסתירים הקוצים

הישראלית יש ערך חברתי רב. היא יוצרת תחושת סולידריות ונוכחות אנושית, וכך אדם שנמצא במצוקה לא נשאר לבד.

מי צועק ברכבת? אבל כמו לכל תכונה חזקה, גם כאן יש מחיר. מעורבות יכולה להפוך בקלות לחטטנות. הגבול בין אכפתיות להתערבות יתר הוא דק מאוד. לא כל אדם מבקש שישאלו אותו שאלות אישיות ולא כל אחד מחפש עצה. לפעמים הנטייה הישראלית "להיכנס לעניינים" עלולה להיות לוחצת, אפילו שיפוטית. הערות כמו "למה אתה עדיין לא נשוי?" או "את אוכלת מספיק?" נאמרות לעיתים מתוך כוונה טובה, אבל עלולות לפגוע. האכפתיות עלולה להפוך לעומס רגשי למי שזקוק דווקא למרחב. כאן עובר הגבול הדק בין הרצון לעזור ובין ההכרה בזכותו של האחר למרחב משלו. הדילמה שבין מעורבות למתן מרחב נוגעת בשני צרכים אנושיים בסיסיים. האחד הוא הצורך בשייכות, בחיבור, בידיעה שמישהו רואה אותנו ואכפת לו. השני הוא הצורך באוטונומיה, בפרטיות, ביכולת לעבד רגשות ומחשבות בלי התערבות חיצונית. הטוב הוא לשלב בין שני הצרכים בו זמנית.

אבל האמת היא שאי אפשר להתעלם מהעובדה שבמקרים רבים דווקא האכפתיות הזאת היא הכרחית. יש רגעים שבהם שתיקה היא לא רגישות אלא התעלמות. לראות אדם במצוקה ולהגיד "זה לא ענייני" זה אולי מכבד גבולות, אבל לפעמים הוא גם סימן לאדישות. חברה בריאה זקוקה לאנשים שמסתכלים סביב, שמבחינים, ששואלים, שמוכנים להושיט יד. בנסיעה קצרה לאנגליה לפני שנים רבות, אימי ירדה בטעות בתחנה הלא נכונה של הרכבת. אחותי ניסתה לקרוא לה: "אמא, חזור". הציבור האנגלי שמסביב לטש בה עיניים רושפות. איך היא מרימה את קולה במקום ציבורי? וכך אימי נסעה עד סוף העולם כמעט, מבוהלת ולבדה, וחזרה לפגוש את אחותי בתחנה הייעודית רק לאחר יותר משעתיים.

שכבת הגנה למתיקות. האתגר האמיתי הוא לא לוותר על התכונה הזאת, אלא לעדן אותה. לא צריך לבחור בין קור רגשי ובין מעורבות חונקת. אפשר לשמור על הלב הפתוח ובו בזמן ללמוד הקשבה. אפשר להציע עזרה בלי לכפות אותה. נראה לי שהצעירים של היום מנסים לנסח מחדש את משמעות הצבר ולהפוך אותו לדמות עם פחות קוצים ויותר מתיקות, פחות חדירה ויותר נוכחות. צמח הצבר מלמד אותנו שהקוצים הם לא מהות הפרי, אלא רק שכבת ההגנה שלו. וכך באופי הישראלי, הקשיחות והישירות הן לעיתים מעטפת שנוצרה מתוך היסטוריה ארוכה של מאבקים, צורך בהישרדות ומציאות חיים לא פשוטה. אבל בפנים יש לב רך, נדיב ואכפתי.

אולי זאת הסיבה שהצמח הזה נבחר לתיאור הישראלי המצוי. פרט לתיאור של אופי, טמונה בו הזמנה להתבוננות עצמית. הקוצים מייצגים גבול, שאפשר להתקרב אליו עם מודעות ובזהירות. לפעמים צריך נוכחות שקטה, לפעמים מה שנדרש זה פשוט להיות. השילוב בין הקוצים ובין המתיקות הוא מה שהופך את הצבריות למשהו כל כך מיוחד. כל כך מיוחד, עד שאחותי חירפה את נפשה כדי להתיישב עליו. ●

עבודת עדידוד

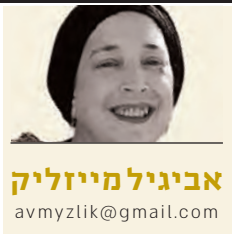
הצבריות המלווה בחום האנושי הישראלי היא בעיניי אחד מהפנטזים הייחודיים תוצרת כחול-לבן. החום הזה פשוט וישיר. אנשים מדברים בגובה העיניים, מתחבקים, קוראים זה לזה "אחי" או "אחות" גם בלי היכרות מוקדמת, ויוצרים קרבה בטבעיות ובמיידיות. מי שחדש בארץ, כמו שאני הייתי פעם, עשוי בהתחלה להיות מופתע

צמח בדמות אדם. לפני שנים רבות, הוריי לקחו אותנו לארוחת צהריים במלון אכדיה היוקרתי בהרצליה. בכניסה למלון היה צמח ענק ומרשים. אחותי הקטנה והסקרנית ראתה צמח קוצני והחליטה להתיישב עליו. מה שזכור לי מהיום הזה הוא שבזמן שהתענגנו בתענוגים, אבי ישב עם אחותי על ברכיו ובמשך כשלוש שעות ליקט את הקוצים מגופה. הצמח הזה, כמובן, היה צמח הצבר.

את הצבר פגשתי אז לראשונה בדמות צמח, אבל כשעליתי ארצה פגשתי אותו בדמות אנוש. ואני מדברת דווקא על הצדדים היפים שלו. הצבריות המלווה בחום האנושי הישראלי היא בעיניי אחד מהפנטזים הייחודיים תוצרת כחול-לבן. החום הזה פשוט וישיר. אנשים מדברים בגובה העיניים, מתחבקים, קוראים זה לזה "אחי" או "אחות" גם בלי היכרות מוקדמת, ויוצרים קרבה בטבעיות ובמיידיות. מי שחדש בארץ, כמו שאני הייתי פעם, עשוי בהתחלה להיות מופתע מהישירות הזאת, ואז לגלות שהיא מגיעה מלב פתוח. המסר הוא: אתה לא לבד, אחי, יש תמיד מי שאכפת לו ממך. אולי הוא יצרר עליך בצומת אם עקפת אותו, אולי הוא יקטר במרץ על המדינה ויתווכח איתך בעיניים בוערות על נושאים פוליטיים. אבל כשיגיע משבר, הלב החם והפתוח יופיע. ככה זה בין אחים.

מישהו רואה אותך. הצבר הוא קקטוס עם עלים עבים וקוצים חדים, שמסתיר בתוכו פרי מתוק, רך ועסיסי. עם השנים הפכה המילה צבר, פרט להגדרה הבוטנית, לסמל לאופי הישראלי המורכב - מיקס של קשוח מבחוץ ורגיש וחסר מבפנים, וזה מבלבל. מי שמביט מבחוץ רואה קוצים, ריחוק, איום, ולכן חייבים לגשת בזהירות. אבל מי שמוכן להתקרב, לקלף ולהתאמץ מגלה פרי מתוק להפליא. הצבר לא תמיד עוטף את המילים שלו בשכבות של נימוס. הוא ישאל שאלות אישיות, יביע דעה גם כשלא התבקש, יתערב, יעיר, ינסה לעזור, ולעיתים קרובות כל זה יגיע באותה נשימה. המעורבות הזאת היא אחד המאפיינים הבולטים ביותר של הצבריות. קשה להישאר אדיש כאן. אם אדם עומד בתחנת אוטובוס ונראה אבוד, מישהו כבר ישאל לאן הוא צריך להגיע. אם ילד עומד ובוכה ברחוב, כמה אנשים ייגשו אליו מיד. בחברה שלנו האדם הוא חלק מרקמה חברתית צפופה.

וזה יתרון עצום. בעולם שהולך ונעשה יותר מנוכר, יותר אינדיבידואלי, יותר סגור בתוך מסכים, יש משהו מרענן בחברה שלא מפחדת להתערב. האכפתיות הזאת יוצרת תחושה קהילתית. היא אומרת לאדם: אתה לא לבד. מישהו שם לב אליך. מישהו רואה אותך. לפעמים דווקא השאלה שנשמעת קצת חודרנית "למה אתה נראה עצוב?" היא מה שהאדם היה צריך לשמוע באותו יום. במצבי משבר, התכונה הזאת הופכת לכוח של ממש. ברגעי חירום, כאב או אסון, מתגייסים אינסטינקטיבית שכנים, חברים וקהילות שלמות. במבצע שאגת הארי ראינו איך המקלטים הפכו למרחבים של גיבוש, אכפתיות ועזרה הדדית. נפתחו קבוצות ווטסאפ ייעודיות למקלטים: אחד הציע להביא גיטרה, אחר הכין מנה אחרונה לסעודה המשותפת, השלישי לקח אחריות על ליווי הקשיש מהקומה השלישית עד למקלט. לאכפתיות

מהגינה לצלחת

יום הבישול במחיצתה של חברתי הטובה אמילי היה חוויה של טעם, ריח והרבה אור. את חומרי הגלם קטפנו ישר מהגינה הקסומה שלה, והתוצאה: ארוחה בטעמים שאין להם תחליף

בתנור עם שום, שמן זית ומרווה, ובצק שאמילי העמידה לפני שבאתי הפך לפיתות סלוף מושלמות, שהיא צלתה אחת אחת בסיר פיתות מיושן שקנתה אי פעם באיזה כפר ערבי. פיתות מדהימות שניגבנו איתן פעם אחר פעם טחינה ירוקה וריחנית. עשינו גם סלט טרי של עלים מהגינה, שאותם תיבלנו כמובן בלימונים העסיסיים. ולקינוח, כשבקושי נשארה עוד טיפת מקום, זללנו שסק חמצמץ.

את הארוחה המושלמת הזאת ליוו גם יין טוב, שיחת בנות כיפית עם חברה מקסימה, והמון המון צחוק. כמובן שבסוף נשאר המון אוכל, ואמילי ארזה לי את כל מה שהיא יכולה, שאקח לבעלי ולילדים ולכל מי שרוצה.

חזרתי הביתה בתחושת הודיה עצומה לקדוש ברוך הוא, מלאת התפעלות עד כמה יופי, אור וטוב נמצאים בחיים שלנו, וכמה קל למצוא אותם. כל מה שצריך זה לחפש.

בעצמה ירקות ועשבים בחצר, ובכך מגשימה עוד חלום שלי שעדיין לא הגיע זמנו. אז קודם כול הלכנו בהתלהבות עצומה לראות את כל מה שגדל לה אחרי החורף, ואנחנו קוטפות בחדווה קישואים קטנים, סלרי ענק, שומר, גזרים מתוקים שמציצים קלות כמו מתחננים שנשלוף אותם, וצרור מכובד של עשבים מכל הסוגים והמינים. קטפנו גם לימונים שעדיין ממלאים לה את העץ ושסק כתום ומופלא במיוחד.

יין, חברות וטחינה ירוקה

אחר כך התחלנו לבשל. המטבח שלה מלא אור מחלון גדול שמשקיף לגינה, וזה הזמן לשטוף את השלל, להוסיף עוד כמה חומרי גלם איכותיים מהמקרר, וכעבור זמן לא רב - קציצות עוף מופלאות מתבשלות בסיר עם סלרי, שומר והרבה עשבים. הקישואים מוקפצים על המחבת עם אורגנו טרי, הגזר משחים

המפגש עם אמילי היה מהסוג שנותן השראה, כוחות, שמחה והמון רעיונות חדשים. אמילי היא בעלת תשובה מהדור שלי, אישה מקסימה חייכנית ומלאת אנרגיות. בשונה ממני, שהמטבח הוא בעצם העבודה שלי, אצלה הבישול הוא אהבת חייה. הרבה אנשים חושבים שבכל רגע נתון אני מבלה במטבח, אבל תחשבו רגע על עצמכם. אם את מורה לחשבון, האם בכל רגע נתון את עושה תרגילי מתמטיקה? אבל מכיוון שהמקצוע של אמילי הוא אחר לגמרי, זה משאיר לה זמן וחשק לבשל מכל הלב. והאמת, שאפילו קצת חלשה דעתי מכמויות המאפים, העוגיות, הריבות והחמוצים שהיא מפנקת בהם את בני משפחתה.

אז מה היה לנו שם? אמילי גרה במושב לא רחוק מבית שמש, בבית מלא וגדוש חמסות מקרמיקה, תמונות של רבנים, עציצים, חיוכים ולא מעט חתולים מהשכונה שמסתובבים בגינה, כי הלב הרחום שלה לא נותן לה להשאיר אותם רעבים. היא גם מגדלת

קציצות אוף ברוטא סלרי ושומר חמצמץ

הקציצות עסיסיות כל כך, עטופות בסולת שגורמת להן להינמס בפה. הסלרי והשומר וכל עשבי התיבול יוצרים רוטב צהבהב־ירקרק ריחני ונפלא. כיף של מנה, פשוט אי אפשר להפסיק לאכול!

לרועה:

- 3 כפות שמן זית
- 4 שיני שום פרוסות
- מלח מליחון אחד
- 2 פקעות שומר
- 3 גזעולי סלרי כולל העלים
- כף אבקת מרק
- מלח ופלפל
- חצי כפית כורכום
- חצי חבילה כוסברה קצוצה

לקציצות:

- 300 גרם חזה עוף
- 2 גזעולי סלרי כולל העלים
- 4 שיני שום
- בצל
- ביצה
- מלח ופלפל
- חצי כפית כורכום
- חצי כפית תבלין לקציצות או
- ראס אל חנות
- בצרך כוס סולת לצפוי
- שמן לאיזון

מכינים את הקציצות: במעבד מזון טוחנים את הסלרי, השום, הבצל והביצה, עד לקבלת תערובת אחידה. מעבירים לקערה, מוסיפים את העוף הטחון, התבלינים, מלח ופלפל. מערבבים הכול יחד לתערובת אחידה ויוצרים קציצות עגולות. מצפים כל קציצה בסולת ומטגנים במחבת עם שמן עד להזהבה מכל צד, 2-3 דקות.

מכינים את הרוטב: קוצצים גס את עלי הסלרי והשומר. בסיר רחב מזהיבים בשמן הזית את השום במשך דקה. מוסיפים את הירקות לסיר, ממלאים במים עד לחציו ומביאים לרתיחה. מתבילים באבקת מרק, כורכום, מיץ לימון, מלח ופלפל. מבשלים חמש דקות ומכניסים פנימה את הקציצות. הנוזל צריך להיות כחצי סנטימטר מעל הקציצות. במידת הצורך מוסיפים עוד מים. מתקנים תיבול, מוסיפים את הכוסברה הקצוצה ומבשלים מכוסה על אש נמוכה במשך 30 דקות.

צילום: שושני גרינוולד

סובבי את הפודעה כדי לראות את הכבוד שעשינו לטעלכה שלך

פה את טוקת לעצך אנרגיה ליום חדש

פה את חולקת את הטעלכה עם חברה שעבינה

פה את עניחה את הכתר בסוף היום

פה הנפש שלך פוגשת את נוי נחל שילה

ארץ פדואל היא המקום שבו השקט של פעם פוגש את הנוחות של היום, עם אוויר הרים צלול ונוף בראשיתי לנחל שילה שנכנס היישר לסלון. תמצאי פה 12 הדדמניות אחרונות לתת לילדים בית גדול לגדול בו, עם מרחבים ענקיים לצמוח בהם.

כניסה בעוד שנה

מוסדות החינוך המצוינים בציונות הדתית

פאטיו משותף לקפה עם השכנה

5 דקות מכביש 5

זאת ארץ פדואל ואת הטעלכה בואי לבחור את הטעלכה שלך ואותו תשלחי לחברותא (:)

תנועת ארזי

דירות 4,5,6 חדרים החל מ- 2,405,000 ₪
לתיאום פגישות חייגי 073-3585820